

04.2024
JG 28
#03

RANDKRANT

FR-DE-EN
Traductions
Übersetzungen
Translations

Maandblad over de Vlaamse Rand

Repair Café in de Rand

Weggooien? Mooi niet!

TINE MAENHOUT EN SILVIA BROUWERS
**'Kanker krijg je niet
alleen'**

TER RIJST-BOIS DE STRIHOUX
Het vogelvrije bos

VERKIEZINGEN 9 JUNI 2024
**De saga van de
centrumregio**

COMPAGNIE LODEWIJK/LOUIS
**Hamlet voor
opspelende
hormonen**

DE KETTING

Elise Broekaert (37) uit Dilbeek werd door Johanna Broekaert aangeduid om **de ketting** voort te zetten. Broekaert is banketbakster. Ze beleeft veel plezier aan het maken van taarten.

INHOUD

- 06 Van Asse tot Zaventem
- 10 Figurant
- 12 Op verkenning
- 13 Markante figuren
- 21 De volksverteller
- 23 Middenin
- 32 Gemengde gevoelens

‘Taarten bakken geeft mij energie’

We wonen met ons gezin in het ouderlijke huis in Dilbeek en dat is een zegen. We wonen landelijk, op de grens tussen Dilbeek en Anderlecht, in de Vlasendaalstraat. Goed gekend door wandelaars en mountainbikers, de Breughelwandeling passeert er. We wonen in het groen en toch is alles vlakbij. Op 25 minuten fietsen staan we in Brussel. Om even uit te waaien, gaan we wandelen in Neerpede of het Pajottenland.’

Babbelbar

Broekaert woont met haar partner en hun twee dochters Suze (7) en Paula (4) in Dilbeek. ‘Ik leerde Bartel kennen in de scoutsgroep Alena. Het verenigingsleven vinden we heel belangrijk. Gelukkig zijn er veel (jeugd)verenigingen in Dilbeek. Onze oudste is ondertussen aangesloten bij de scouts en de hockeyclub. Ik ben lid van de werkgroep milieu en gezondheid van de gemeentelijke basisschool ‘t Keperke, waar onze kinderen schoollopen. We brengen hen te voet of met de fiets naar school. Eén vrijdag per maand organiseert het oudercomité een *babbelbar*. Dan komen ouders samen voor een gezellige babbel. Het is fijn om andere ouders beter te leren kennen. Er zijn veel nationaliteiten in de school. De *babbelbar* maakt het mogelijk om ongedwongen contacten te leggen. We zijn heel betrokken bij de school, ook bij de voorleesweek. Dan wordt er aan ouders gevraagd om boekjes te komen voorlezen. Ik help mee tijdens knutselactiviteiten. Als er op school wordt gebakken, weet de juf mij wonen. Dat komt goed uit, want ik ben banketbakster en zaakvoerster van patisseriezaak Taart

Karamel, waar je online uit een uitgebreid assortiment kan bestellen.’

Plezier in de keuken

‘Voordien was ik leerkracht plastische opvoeding en biologie in het secundair onderwijs. Vier jaar geleden startte ik met patisserie in bijberoep. Ik volgde een opleiding banketbakker. Tijdens de coronaperiode hebben we in de schuur naast ons huis een atelier gebouwd. Ik ben echt gepassioneerd door taarten. We koken sowieso graag in de familie. Van jongs af aan mocht ik meewerken in de keuken. Het bakken geeft me energie. Ik heb van mijn hobby mijn beroep gemaakt. Taart Karamel groeide in enkele jaren tijd uit tot een bloeiende zaak. Een echte winkel hebben we niet, enkel het atelier waar ik alle patisserie maak. Ik lever de taarten in een aantal horecazaken en winkels uit de buurt. Particulieren kunnen online bestellen en in het atelier afhalen.’

Fit blijven

Naast haar werk maakt Broekaert tijd om te sporten. ‘Ik volg pilates en fitness. Daarnaast gaan we graag wandelen. Tijdens de vakantieperiode kiezen we voor Oostenrijk: in de zomer wandelen, in de winter skiën. De bergen spreken ons enorm aan. Met de kleine kinderen maken we momenteel nog geen verre reizen. Dat komt nog wel. Voorts willen we genieten van goed gezelschap en lekker eten. Op professioneel vlak zou ik in de toekomst totaalpakketten willen aanbieden voor buffetten en feesten, waarbij ik ook de tafelschikking kan verzorgen.’ •

TEKST Joris Herpol – FOTO Filip Claessens

CULTUUR

Dans als overlevingsinstinct

De dansvoorstelling *Infamous Offspring* van Ultima Vez toont hoe disfunctioneel families al waren bij de Griekse goden. Iona Kewney danst alsof haar leven ervan afhangt

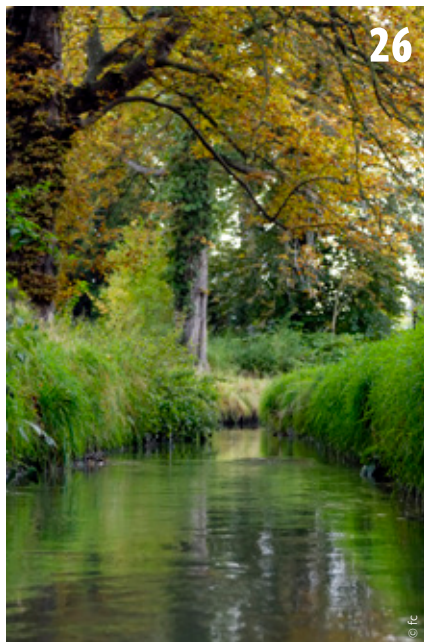
UIT IN DERAND

EN OOK

- 09 **Jonge wind Arthur Robberechts**
‘Een keer goed zeveren, kan deugd doen’
- 14 **Grensgebieden**
Ter Rijst – Bois de Strihoux
- 18 **Verkiezingen 9 juni 2024**
De saga van de centrumregio
- 25 **Het verkiezingsjaar volgens politicoloog Dave Sinardet**

VERDELING RandKrant april wordt bus-aan-bus verdeeld in Grimbergen, Vilvoorde, Machelen, Zaventem, Kraainem, Wezembeek-Oppeem, Tervuren, Overijse en Hoeilaart.

26

De rivier die Tervuren zijn naam gaf

Je zou het nu niet meer zeggen,
maar de Voer was vroeger
economisch een heel belangrijke
rivier voor de regio.

@RANDKRANT

22

17

04

Weggooien? Mooi niet!

Het Repair Café Grimbergen
geeft allerlei spullen die anders
onherroepelijk op de afvalberg
terecht komen een tweede
leven. Sinds kort is er ook een
Repair Café Kids.

Toekomst voor het kanaal

Terwijl auto's, vrachtwagens
en bussen voortjakkeren door
het immer drukke verkeer, of
zich vastrijden in de zoveelste
opstopping, tuft op het
kanaal onverstoord een
vrachtschip voorbij.

Toekomst voor het kanaal

In de reeks Randlabeur houden we de economie in onze regio tegen het licht. In deze aflevering: vervoer over het water.

TEKST Jan Haeverans – FOTO Filip Claessens

Oit leek transport over kanalen en rivieren zo goed als afgeschreven, wegens te traag in deze snelle *just in time*-tijden. Daar komt stilaan een kentering in. Nu wordt het meer en meer gezien als een betaalbaar, robuust en milieuvriendelijker alternatief voor wegtransport. Ook de economische meerwaarde ervan wordt steeds duidelijker. Daarom wordt er rond de hoofdstad flink geïnvesteerd in de waterwegen.

We zijn het in tijden van autosnelwegen, treinen en vliegtuigen bijna vergeten, maar eeuwenlang was veruit de makkelijkste vorm van transport die over het water. Steden en dorpen groeiden bij voorkeur langs rivieren,

omdat het onderlinge verkeer over het water veel betrouwbaarder en efficiënter was dan over de wegen, die soms (winter) maanden lang niet of moeilijk bruikbaar waren, en waarop het gewicht van de vracht beperkt was tot wat een paard, os of ezel kon trekken. In deze regio vervulde aanvankelijk vooral de Zenne die functie van waterweg, waarlangs steden zoals Vilvoorde, Brussel en Halle ontstonden.

Ademruimte

Vreemd genoeg doet zich tegenwoordig een beetje een gelijkaardige situatie voor: wegen slibben dicht, en ongevallen,

boerenprotesten, vakantie-uittochten, autosalons,... maken transport over de weg vaak een heikele en onvoorspelbare onderneming. Terwijl auto's, vrachtwagens en bussen gestrest voortjakkieren door het immer drukke verkeer of zich vastrijden in de zoveelste opstopping, tuft op het kanaal doorgemoedereerd en onverstoord een vrachtschip voorbij.

Tegenover de traagheid van zo'n schip, een nadeel in snelle tijden, staan er ontegensprekelijke voordelen. In de eerste plaats dat het een veel grotere vracht kan vervoeren tegen een veel lagere kost dan het wegtransport. En dan hebben we het niet alleen over een lagere brandstofkost, maar daarmee samenhangend ook een minder grote milieukost. Bovendien haalt vervoer over het water ontzettend veel vrachtwagens van de weg en geeft zo niet alleen de mens maar ook het verkeer meer ademruimte.

Grote werken

Vlaanderen zet steeds nadrukkelijker in op vervoer over het water. In de Rand is dat de laatste tijd vooral zichtbaar langs het kanaal naar Charleroi. De Vlaamse Waterweg nv voert er sinds enige tijd grote werken uit aan de 14 km van het kanaal op Vlaams grondgebied, tussen Brussel en de taalgrens. De bedoeling, zo staat op hun site te lezen, is dat schepen tot 1.350 ton en drie containerlagen hoog het kanaal kunnen opvaren. 'Een klasse IV-schip haalt ongeveer zestig vrachtwagens van de weg', zo mailt ons Liliane Stinissen, woordvoester van De Vlaamse Waterweg nv. 'Door containervaart in drie lagen mogelijk te maken, zal elk containerschip tot negentig vrachtwagens van de weg kunnen halen.'

Een behoorlijk indrukwekkende impact dus. Maar eer het zover is, moet er nog heel wat werk worden verzet. In Halle, waar de werken aan het kanaal zijn gestart, is intussen al enige tijd de nieuwe Misiabrug over het kanaal open, en in de zomer van dit jaar wordt de bestaande Bospoortbrug vervangen. Ook in Sint-Pieters-Leeuw, Beersel en Drogenbos staan grote werken gepland of zijn die intussen in uitvoering. In een notendop gaat het om het verbreden en verdiepen van het kanaal, het vervangen van de bruggen zodat er schepen met drie lagen

containers onderdoor kunnen varen en het vernieuwen van de sluisen zodat die grotere schepen kunnen versassen. 'De werken zitten op schema', zegt woordvoerder Stinissen. 'Het streefdoel is om de bruggen over het kanaal naar Charleroi te verhogen tegen 2030. Tegen 2040 hopen wij klaar te zijn met de verbreding van het kanaal en de vervanging van de sluisen.'

Vervoer via water

Een en ander past binnen de plannen van de Vlaamse overheid om van Vlaanderen een logistieke draaischijf te maken. Op termijn zou de binnenvaart zo'n 20% van het goederenvervoer voor zijn rekening moeten nemen, tegenover 13% nu. Die *modal shift*, of verschuiving van transport over de weg naar minder vervuulende alternatieven als binnenvaart, trein of fiets, moet een belangrijke Europese doelstelling mee helpen waarmaken. Tegen 2050 wil de EU immers de uitstoot van de transportsector met maar liefst 90% verminderen. De plannen met het kanaal naar Charleroi kaderen dan ook binnen een groot Europees netwerk van opgewaardeerde vaarwegen die die doelstelling mee moeten waarmaken.

Het vervoer van containers over het water via containerterminals in het binnenland of via regionale overslagcentra zit alvast in de lift, weet Stinissen. 'Bedrijven in de ruime regio tonen interesse om via het water te vervoeren. Een frequent voorkomende vraag is de mogelijkheid voor het vervoer van bouwmaterialen over het water. Het pilootproject *Via Palletto*, sinds 2021 toegepast, toont aan dat het potentieel aanwezig is en dat hiervoor concrete interesse bestaat bij producenten en handelaars. Ook andere sectoren tonen interesse.'

Om die economische activiteit langs het water een duwtje in de rug te geven, vermeldt De Vlaamse Waterweg nv op zijn website als ambitie ook 'de reconversie van verlaten industrieterreinen en het stimuleren van watergebonden bedrijfsactiviteiten'. Daarnaast klinkt het eveneens: 'Wonen langs het kanaal is een troef. De kades in de verschillende woonkernen worden echte ontmoetingsruimtes waarbij het zicht op en de beleving van het water centraal staat.'

Zijn dat geen twee doelstellingen die met

elkaar in conflict dreigen te komen? Jan Van Doren, directeur van Voka Metropolitan, verzuchtte eerder in deze reeks al dat zowel Brussel als Vilvoorde volgens hem te veel wonen aan het water stimuleert ten koste

“ Op termijn zou de binnenvaart zo'n 20% van het goederenvervoer voor zijn rekening moeten nemen, tegenover 13% nu.

van het grote economische potentieel van het kanaal. Dreigt dat aan de zuidkant van Brussel ook niet? Dat woonprojecten, hoe aantrekkelijk ook, te veel waardevolle bedrijfsgrond opsouperen? Daarover blijft woordvoerder Stinissen een beetje op de vlakte. 'Een moeilijke evenwichtsoefening', noemt ze het. 'Het is zaak de juiste balans te vinden tussen ecologisch verantwoorde economische ontwikkeling en een evenwichtige ruimtelijke ordening met oog voor woon- en recreatiegebieden.'

Verder dan de Rand

Uiteraard stopt het kanaal niet aan de grenzen van Vlaanderen en is er overleg nodig met de andere gewesten. Zo heeft Brussel al sinds een aantal jaren een Kanaalplan om de buurten die aan het kanaal grenzen, op te waarderen. En, belangrijk voor het kanaal naar Charleroi: de haven van Brussel wil met onder andere een nieuwe containerterminal in het noorden van de stad zijn containertrafik in tien jaar tijd verdubbelen. Wat zeker mogelijkheden biedt voor de overslag van containers richting het zuiden. Weinig mensen weten dat via het Zeekanaal

Brussel-Schelde, de 'Willebroekse vaart', ook (kleinere) zeeschepen de voorhaven van de hoofdstad kunnen bereiken, waar dan de goederen moeten worden overgeladen, onder andere op binnenvaartschepen.

Of de kanalen ten noorden en ten zuiden van de hoofdstad gebruikt kunnen worden voor personenvervoer en zo de verkeersdruk kunnen verlichten? Sinds enkele jaren is er de Waterbus, die van mei tot oktober elke weekdag (en een groot deel van de zomer ook in het weekend) een 'file- en stressvrije' pendeldienst over het water voorziet tussen Vilvoorde en het centrum van Brussel. Hij wordt vaak gebruikt voor toeristische uitstappen – in de buurt van elke stopplaats zijn er suggesties voor bezienswaardigheden – maar ook voor woon-werkverkeer.

Maar wellicht een stuk belangrijker voor het woon-werkverkeer zijn de jaagpaden. Zo is langs het kanaal naar Charleroi de F20-fietssnelweg naar Brussel zo goed als helemaal gerealiseerd, met onder andere veilige passages onder bruggen, zodat je de weg erboven niet hoeft over te steken, of dynamische verkeerslichten die op rood springen voor het autoverkeer telkens er een fietser passeert. En ook in de Noordrand loopt de F23-fietssnelweg grotendeels langs het kanaal. De F1-fietssnelweg loopt dan weer langs de oude waterweg, de Zenne.

We hadden ons niet eens zoveel jaren geleden niet kunnen voorstellen, maar tegenwoordig is voor veel Randbewoners het snelste en veiligste vervoermiddel van en naar het werk in Brussel de fiets. En een vlot en efficiënt transport, daar dromen de meeste bedrijven toch van in deze dichtge-slibde regio? Op dat vlak bieden de waterwegen dus steeds meer mogelijkheden. •

DE Zukunft für den Kanal

In Zeiten von Autobahnen, Zügen und Flugzeugen ist es fast in Vergessenheit geraten, aber jahrhundertlang war der Transport auf dem Wasser die bei weitem einfachste Form der Beförderung. Doch dann schien der Transport über Kanäle und Flüsse so gut wie abgeschrieben, weil er in diesen schnelllebigen *just-in-time*-Zeiten zu langsam war. Das ändert sich allmählich wieder. Heute wird er zunehmend als erschwingliche, robuste und umweltfreundlichere Alternative zum Straßenverkehr angesehen. Auch sein wirtschaftlicher Mehrwert wird immer deutlicher. Deshalb werden rund um die Hauptstadt große Investitionen in die Wasserstraßen getätigt.

© dl

Nieuwe fietsinfrastructuur

VLAAMS-BRABANT De provincie Vlaams-Brabant investeerde het voorbije jaar 10,62 miljoen euro in 32 fietsprojecten. ‘Door te investeren in kwaliteitsvolle fietssnelwegen willen we bijdragen aan een veiliger mobiliteitsnetwerk zodat Vlaams-Brabanders ook meer de fiets gaan gebruiken’, zegt gedeputeerde voor Mobiliteit Tom Dehaene (cd&v). Onder meer op de F1 in Vilvoorde werd in 2023 1,3 km fietssnelweg aangelegd en verlicht. ‘Het project op de F1 tussen Antwerpen en Brussel werkte een belangrijke ontbrekende schakel weg in Vilvoorde. Hier werd een 4 meter brede fietssnelweg aangelegd die bereikbaar is via 4 verbindingen. Die verbindingen zorgen nog eens voor 400 meter extra fietspad. Voor de scholieren en werknemers in de buurt is dat een hele verbetering.’ In de Vlaamse Rand werd ook op de F20 in Drogenbos en Sint-Pieters-Leeuw, de F217 in Machelen, de F27 in Merchtem en de F3 in Zaventem door de provincie geïnvesteerd in fietsinfrastructuur. Acht gemeenten, waaronder Beersel en Asse, konden ook rekenen op subsidies van de provincie voor de aanleg van fietspaden. - TD

De eco-kant van Felix

DROGENBOS Aan de ingang van het Felix Art & Eco Museum is een nieuwe hoogstamappelboom geplant als symbolische afsluiter van het biodiversiteitsdossier. ‘Dankzij het dossier dat in 2021 werd opgestart, hebben we met de steun van de provincie Vlaams-Brabant, het Regionaal Landschap Pajottenland & Zennevallei en de gemeente Drogenbos een heel aantal acties rond biodiversiteit kunnen realiseren op het erf van Felix De Boeck’, vertelt Sergio Servellón, directeur van het Felix Art & Eco Museum. ‘Zo is er een koeienweide aangelegd in de hoogstamboomgaard. Buurtbewoners en de lokale scholen dragen zorg voor de koeien, die hier in de lente en zomer komen grazen. In 2022 en 2023 werden ook extra fruitbomen aangeplant en elk jaar houden we een gezamenlijke appelpluk met de buurt. Er kwam ook een kruidentuin en de voorbije maanden is er hard gewerkt aan de ontharding van de voortuin van het museum.’ - TD

© dl

🕒 River

Fantastische films

BRUSSEL Van 9 tot 21 april vindt in Brussels Expo op de Heizel het Brussels International Fantastic Film Festival (BIFFF) plaats. Het internationale festival van de fantastische film is intussen aan zijn 42e editie toe en programmeert telkens een mix van fantasy, thrillers, actiefilms, absurde films, science-fiction en horror. Festivalopener dit jaar is *Civil War* van de Britse schrijver en filmregisseur Alex Garland. Het genrefilmfestival lokt elk jaar meer dan 50.000 bezoekers en staat ook bekend om zijn randactiviteiten. Dit keer zijn dat onder meer een Vampierenbal, een make-upwedstrijd en een kunsttentoonstelling. - TD

📍 **RandKrant mag van het Brussels International Film Festival 10x2 duotickets weggeven voor de films *Moon Thieves* (actiefilm, op 10 april om 19u) en *Nelly Rapp* (familiefilm, op 20 april om 14u). Mail randkrant@derand.be voor 8 april, met vermelding van de gekozen film. De eersten hebben prijs!**

Bibliotheken werken samen

NOORDRAND Dertien bibliotheken uit de Noordrand vormen voortaan een Regjobib. Wie lid wordt van een van de dertien bibs, is dat automatisch van de twaalf anderen. 'Met één lidmaatschap heb je toegang tot honderdduizenden boeken en bibliotheekmaterialen in de bibs van Asse, Grimbergen, Kampenhout, Kapelle-op-den-Bos, Londerzeel, Machelen, Meise, Merchtem, Opwijk, Steenokkerzeel, Vilvoorde, Wemmel en Zaventem', legt Jo Sollie uit, coördinator van het Intergemeentelijk Samenwerkingsverband Cultuur Noordrand, dat het initiatief nam. 'Het aanbod wordt veel groter en het vergemakkelijkt de dienstverlening. Je reserveert bijvoorbeeld een boek online en je wandelt gewoon binnen in een van de bibs, zonder dat je je nog eens moet aanmelden. De kosten die je maakt voor reserveringen, kopieën of boetes worden samengeteld en kan je online of in een van de 13 bibliotheken betalen.' - TD

📍

© di

Erfgoed in het licht

BRABANTSE KOUTERS Het Regionaal Landschap Brabantse Kouters en twaalf lokale besturen uit de regio gaan in de toekomst samenwerken rond onroerend erfgoed binnen een Intergemeentelijke Onroerend Erfgoeddienst (IOED). Bedoeling is om kennis en expertise te bundelen, advies te geven rond erfgoed en het ook te inventariseren. 'Onze regio heeft een lange geschiedenis die teruggaat tot de Romeinse tijd. Dat heeft zich vertaald in een rijk erfgoedpatrimonium, zowel bovengronds in bouwkundig en landschappelijk erfgoed als ondergronds in een hoog archeologisch potentieel. Samen met de gemeenten willen we dat erfgoed in kaart brengen, waarderen en beschermen. Tegelijk willen we ook het draagvlak voor erfgoed versterken', zegt coördinator Sebastiaan Goovaerts. 'Via activiteiten gaan we inwoners en gemeenten warm maken voor erfgoed.' Dit jaar werkt de IOED Erfgoed Brabantse Kouters rond drie specifieke projecten: de kalkzandsteen uit Diegem, historische hoeses en erfbeplanting. - TD

DE MAAND

- De grote renovatiewerken aan de Leonardtunnel zijn van start gegaan. Ze duren tot 2025.
- In **Grimbergen** zijn de instandhoudingswerken aan het Prinsenkasteel begonnen.
- De Vlaams-Brabantse imkersverenigingen ontvangen van de provincie Vlaams-Brabant 800 vallen om de Aziatische hoornaar te bestrijden.
- **Grimbergen, Machelen, Meise, Vilvoorde** en **Wemmel** gaan samenwerken voor de opwekking van hernieuwbare energie.
- In Vlaanderen staan er op dit moment zo'n 130 boederijen te koop, waarvan 32 in Vlaams-Brabant.
- De oude lokalen van Chiro Snoopy in **Sint-Pieters-Leeuw** werden na 35 jaar afgebroken. Er komt een nieuwbouw tegen het voorjaar 2025.
- De gerestaureerde pittoreske bakoven aan de watermolen op de Laan in **Overijse** is in gebruik genomen.
- De gemeentediensten van **Wemmel** ruimen per week liefst 3.000 kg aan zwerfvuil op.
- **Merchtem** krijgt met het nieuwe Lange Lindenbos bijna 6 ha nieuw bos erbij in de Molenbeekvallei vlakbij de dorpskern.
- In 2023 werden er zo'n 3 miljoen fietsbewegingen gemeten door de 17 fietstellers in Vlaams-Brabant.
- Het Agentschap Integratie en Inburgering, vzw 'de Rand', de provincie Vlaams-Brabant en de gemeenten **Grimbergen, Overijse, Dilbeek** en **Sint-Pieters-Leeuw** geven een nieuwe, meertalige brochure uit over Nederlands leren, die notarissen en immokantoren kunnen meegeven aan anderstalige klanten die op

📍

zoek zijn naar een woning in de Vlaamse Rand.

- Brouwer-pater Karel Stautemas van de Norbertijnenabdij in **Grimbergen** is met een twaalfde ziekenwagen vol hulpgoederen naar Oekraïne gereden.
- Tijdens de laatste controle op bussen van De Lijn bleek dat één op vijf reizigers in **Grimbergen** niet had betaald.
- Grimbergen koopt een perceel van 40 are in **Strombeek-Bever** voor de aanleg van een randparking.
- Alle lokale wegen in **Wommel**, bestemd voor plaatselijk verkeer, worden zone 30.
- Om de beiaardcultuur in **Grimbergen** levend te houden, organiseert de gemeente in samenwerking met de Beiaardvrienden en de Academie volgend schooljaar beiaardlessen.
- In **Asse** worden vier nieuwe afvalstraten met ondergrondse afvalcontainer geplaatst in Asbeek, Relegem, Kobbegem en Krokegem.
- **Halle, Dilbeek, Sint-Pieters-Leeuw** en **Beersel** slaan ook dit jaar de handen in elkaar om zoveel mogelijk straten op te ruimen. Dit jaar sluit ook **Ternat** aan bij de zwerfvuilactie.
- In **Dilbeek** is de kelder van het administratief centrum van de politiezone ondergelopen door een ingezakte riolering.
- Voormalig directeur van Muntpunt Roel Leemans is in zijn eigen **Linkebeek** de nieuwe centrumverantwoordelijke van GC de Moelie geworden.
- Interparking rust in zijn parking op Brussels Airport meer dan 700 parkeerplaatsen uit met elektrische laadpunten.
- Het nieuwe voetbalplein op de Berg van Termunt in **Tervuren** is officieel in gebruik genomen.
- De heemkundige kring van **Overijse** viert dit jaar zijn vijftigjarig bestaan en heeft een tijdcapsule begraven met spullen die bij het opgraven binnen 50 jaar een beeld moeten geven hoe Overijse eruit zag in 2024.
- Een collectie van avant-garde kunst uit Oekraïne kan je tot 8 september bezichtigen in het Felix Art & Eco Museum in **Drogenbos**. - JH

© di

Zwembad of zwembad of zwembad?

HUIZINGEN Een nieuw zwembad of een zwembad op een andere plek, of een lint van kleine waterspeelplekken verspreid over het domein. Dat zijn de twee scenario's die een studiebureau naar voren schuift voor het provinciedomein van Huizingen. Twee jaar geleden sloot de provincie Vlaams-Brabant het bestaande zwembad omdat het volgens de deputatie om technische redenen niet behouden kon blijven. Op die beslissing kwam veel kritiek. Vorig jaar werd een studieopdracht uitgeschreven om na te gaan welke alternatieven er zijn. 'Voor het domein van Huizingen zijn er twee mogelijkheden volgens de studie: een nieuwe zwembad gelegenheid op een andere locatie of een lint van kleine waterspeelplekken op verschillende locaties in het domein', legt gedeputeerde voor de Provinciedomeinen Ann Schevenels (Open VLD) uit. 'Elk scenario gaat uit van natuurlijke biologische waterzuivering.' De definitieve beslissing zal in de volgende legislatuur worden genomen. - TD

Oefenkansen Nederlands

MERCHTEM Vlaams minister van Inburgering Gwendolyn Rutten (Open VLD) zakte op 7 maart naar Merchtem af om samen met anderstalige nieuwkomers de NedBox-app uit te proberen. Dat is een toevoeging bij de website NedBox.be. De website is een gratis online leerplatform waarmee anderstaligen sinds 2015 op een interactieve en laagdrempelige manier Nederlands kunnen oefenen aan de hand van tv-fragmenten en krantenartikels. Op een tiental verschillende locaties bevat de app informatie over het taalgebruik. Rutten toog onder meer naar een bushalte.

NedBox bereikt ondertussen meer dan 1,4 miljoen unieke gebruikers, de app zit ondertussen aan circa 20.000. De minister benadrukt 'dat Nederlands spreken de belangrijkste toegangspoort is tot deelname aan de samenleving'. Merchtem werd uitgekozen voor dit bezoek omdat het de 32e gemeente in Vlaams-Brabant is die intekende op het Plan Samenleven waarmee de Vlaamse overheid lokale besturen wil ondersteunen bij initiatieven om het samenleven in diversiteit te bevorderen. Oefenkansen bieden om Nederlands te leren is een van de acties. - LV

Nieuwe toekomst voor Buda

VILVOORDE/MACHELEN Een nieuwe studie legt de mogelijkheden op tafel voor de bedrijvzone Buda in Vilvoorde, Machelen en Brussel. 'Tot ver in de 20e eeuw bloeide langs het kanaal Brussel-Willebroek en de spoorlijn Brussel-Antwerpen zware industrie, maar vanaf eind jaren 1970 sloot het ene grote bedrijf na het andere. In 1997 ging ook de fabriek van Renault Vilvoorde dicht. Vandaag zijn er nog heel wat kleinere bedrijven actief, maar het gebied kampt met een slecht imago. De provincie Vlaams-Brabant wil de bedrijvzone opwaarderen en ook de fileproblematiek aanpakken. Daarom liet ze een optimalisatiestudie uitvoeren. Die studie stelt een aantal ingrepen voor om de verkeersoverlast te verminderen, de economische activiteiten te versterken en het gebied waar mogelijk te vergroenen. 'De fundamenten voor de opwaardering van de bedrijvzone Buda zijn gelegd. Het zal nu zaak zijn om de neuzen van alle partners in de Vlaamse Rand en Brussel in dezelfde richting te krijgen om tot actie te komen', klinkt het bij de provincie Vlaams-Brabant. - TD

‘Een keer goed zeveren, kan deugd doen’

Arthur Robberechts (28) woonde tot zijn twintigste bij zijn ouders in Bollebeek. Omdat hij bijna zijn hele jeugd in Meise voetbalde, school liep en naar de jeugdbeweging ging, voelde hij zich meer Meisenaar dan Bollebekenaar. Ondertussen woont de journalist in Laken.

TEKST Michaël Bellon - FOTO Filip Claessens

Wat kan jij dat andere mensen niet kunnen?

‘Mijn creativiteit is mijn sterkste punt. Ondertussen werk ik vier jaar in de televisiewereld als freelancer voor het productiehuis Woestijnvis. Voor het tweede seizoen op rij ben ik bezig als regisseur van *Mauve*, een documentaire over voetbalclub RSC Anderlecht. Hierin kan ik mijn creativiteit de vrije loop laten: de ene dag ben ik geluidsmen, de andere dag heb ik zelf de camera vast en finaal zit ik als regisseur te monteren. Dan komt mijn perfectionistisch kantje naar boven.’

Wat wil je later worden?

‘Ik wil verder bouwen aan mijn parcours als televisiemaker. Projecten waarbij je iets kan betekenen voor de mensen en hun omgeving, en waarbij je elkaar blindelings kan vertrouwen. Het sociale aspect zal voor mij altijd van groot belang zijn.’

Welk voorwerp zou je niet kunnen missen, behalve je smartphone?

‘Wat als ik op een dag iets voor heb waardoor ik nooit meer kan voetballen? Dan stort mijn wereld in. Niets zo leuk als een balletje trappen.’

Wat maakt je ongelukkig?

‘Racisme. Daar kan ik echt niet tegen. Ik heb er met de voetbalclub City Pirates Linkeroever nog een documentaire over gemaakt. Al die jonge gasten worden dagelijks met racisme geconfronteerd. Dan besef je pas wat voor een ver-van-je-bed-show dat is voor een blanke Vlaming. Eén van de jongeren had de hoop opgegeven om verder te studeren. Toen ik vroeg waarom was zijn antwoord: *Wie wil er nu ne Marokkaan aannemen?* 16 jaar was die jongen!’

Welk(e) serie/film/muziek/boek/beeld wil je iedereen aanraden?

‘De documentaire *FC United - City Pirates*. (lacht) Het was mijn eerste project voor televisie. Een onvergetelijke ervaring. Het werd twee jaar geleden uitgezonden op Canvas en stond lang op VRT MAX. Yves Kabwe, de coach van de ploeg die we volgden, is een voorbeeldfiguur. Hoe hij jongeren uit kansarme wijken op het rechte pad probeert te houden: chapeau! Iedereen zou wat meer Yves Kabwe moeten zijn.’

Wat is het meest speciale dat je persoonlijk al hebt meegemaakt?

‘Vorig jaar was ik aan het werk op het WK in Qatar. Een beetje dubbel, ik weet het.’

Ik werkte daar als opnameleider voor de televisierechthehouder. Mijn eerste werkdag woonden we een training van Argentinië bij, de latere wereldkampioen. Ik liep langs de kleedkamer van de Argentijnen, maakte oogcontact met Lionel Messi en kreeg een knikje. Dat is een van de weinige momenten waar ik echt met mijn mond vol tanden stond.’

Wie is je favoriete personage en waarom?

‘De hele crew van *De Ideale Wereld* (DIW) over alle jaren heen. Het is mijn favoriete tv-programma. Prachtig hoe zij al tien jaar meerdere malen per week een satirische actuashow maken. De creativiteit is om van te smullen. Ik begrijp dat het niet voor iedereen attractief is, maar die humor kan mij enorm bekoren. Niet alles moet serieus zijn, hé. Een keer goed zeveren, kan deugd doen.’

Wanneer ervaar je echte geluksmomenten?

‘Ik speel 2 à 3 keer per week voetbal. Dat zijn topmomenten. Het grootste geluk beleef je na een overwinning, maar zelfs bij een nederlaag kan ik enorm genieten van het nakaarten achteraf. Het samenzijn met vrienden, sporten en alles geven voor elkaar. Heerlijk.’

Wat is het mooiste plekje in je omgeving?

‘Voetbalclub KFC Meise. Ik ben opgegroeid in Meise. Op mijn 17e ontdekte ik Brussel en daar ben ik tot op vandaag niet meer weg geraakt. Iets meer dan een jaar geleden heb ik een appartement gekocht in Laken, de ideale locatie: niet ver van Meise en van het centrum van Brussel. Bijna wekelijks ben ik te vinden op de grasvelden van KFC Meise.’ ●

Het is kanker. Wat nu?

‘Kanker krijg je niet alleen’

Het is kanker. Wat nu? is de titel van het boek dat Tine Maenhout (41) en Silvia Brouwers (46) schreven. Want ja, ze maakten het allebei mee. Steunden elkaar. En schreven het boek dat ze graag hadden willen lezen toen ze zelf volop in hun zieketraject zaten.

TEKST Anne Peeters – FOTO Filip Claessens

Het boek leest als een reisverhaal met Tine en Silvia als gidsen in dat onbekende land van ziek zijn, chemo's, controles, en veel onzekerheid en chaos. Ondertussen is er ook de podcast, waarin ze in acht afleveringen, samen met experts en ervaringsdeskundigen, praten over wat kanker nu eigenlijk precies betekent. Wat wil je weten wanneer de diagnose valt?

Tine Maenhout is kunsthistorica en schrijfster. Silvia Brouwers is filosofe en econome en werkt in de financiële sector. Twee heel verschillende vrouwen, die toevallig allebei in Meise wonen. En even toevallig allebei kanker kregen. Hoe kennen jullie elkaar?

Brouwers: ‘Toen ik in 2016 lymfeklierkanker kreeg, zaten onze dochters samen op school. Tine durfde mij aanspreken. Op dat moment is ons traject begonnen.’

Maenhout: ‘Silvia en ik kenden elkaar dus al een tijdje toen bij mij in februari 2022 borstkanker werd vastgesteld. Op het moment dat ik ziek werd, is onze band nog sterker geworden. Eerlijk gezegd: op mijn leeftijd zijn er niet zoveel mensen in mijn omgeving die

weten wat het is om kanker te hebben. Silvia heeft me ongelooflijk ondersteund. Zij kon terugkoppelen naar haar eigen ervaringen. We wandelden veel samen en op zo'n dag zeiden we tegen elkaar: *Hadden we maar een boek gehad om ons erdoor te trekken.* Gekke dingen verzinnen deden we wel vaker, maar heel onverwachts is het boek er ineens toch gekomen. De uitgeverij was direct mee.’

Was het moeilijk om samen een boek te schrijven dat zo breed herkenbaar is? Het gaat tenslotte om heel individuele ervaringen.

Maenhout: ‘Nee, het ging vanzelf. We zaten op dezelfde lijn over wat erin moest komen, hoe we het boek wilden schrijven. Niet klinisch, niet belerend, wel ondersteunend en herkenbaar. We wilden de emoties zeker niet uit te weg gaan. Silvia schreef, ik schreef, we gaven het aan elkaar door. We schreven het boek op een korte periode. In drie maanden was het klaar.’

Brouwers: ‘De kracht van het boek zit ook in het feit dat we allebei een heel ander type kanker hebben gehad, waardoor we iets konden maken wat herkenbaar is voor heel

veel verschillende mensen. Kanker is niet één ziekte, het is een verzamelnaam voor veel ziektes. Tine was op dat moment ziek, dus ik kon toen de rol als naaste opnemen. We hebben ook veel mensen gesproken. Dat maakt het breed herkenbaar.’

Maenhout: ‘Het was belangrijk dat het voor Silvia al een tijd geleden was, terwijl ik er nog middenin zat. Dat zijn twee heel verschillende perspectieven. Silvia wist soms perfect wat er ging komen voor mij en ik herinnerde er haar bij momenten aan hoe het geweest was. Dat heeft een bijzondere dynamiek op gang gebracht om dit boek te laten groeien.’

Het boek is met veel zachtheid geschreven in een beeldende soms poëtische taal. Is er meer zachtheid nodig voor kankerpatiënten om alle emoties bespreekbaar te maken?

Maenhout: ‘Ik heb mijn periode in het ziekenhuis ervaren als een tijd met veel zachtheid van de dokters, de verpleegkundigen, de mensen die voor me zorgden. Maar wat we wel allebei hebben geconstateerd, is dat het een vrij eenzijdige visie is op wat kanker eigenlijk is. Dat is niet onlogisch in die medische omgeving. Ze gaan voor genezing, voor de beste behandeling. En al is er ruimte voor een luisterend oor, voor diepe emoties is er minder plaats. Dat is geen verwijt. Er zijn zoveel patiënten.’

Brouwers: ‘We moeten als samenleving nadenken om meer ruimte te geven aan emoties, vooral dan om er op een positieve manier kracht uit te halen. Daar zijn nog niet zoveel plekken voor. Er is een inhaalbeweging aan de gang, dat merk je bij kankerorganisaties en inloophuizen. Daarom hebben we dit boek op deze manier geschreven. Met zoveel mogelijk ruimte voor al die emoties.’

EN ‘Cancer is a shared burden’

Het is kanker. Wat nu? is the title of the book written by Tine Maenhout and Silvia Brouwers, as they intimately shared in this experience, offering mutual support along the way. And they wrote the book that they wished they had read when they were in the midst of their periods of illness. ‘The power of the book lies in the fact that we both had very different types of cancer, which allowed us to create something that is relatable to many different people. Cancer isn’t just one disease; it encompasses a multitude of illnesses. We also engaged with lots of different people. So the work speaks to a broad spectrum of individuals.’ ‘The experience of illness is incredibly intense, but the year following is chaotic. When you’re sick, you know what to do: you have a schedule, your treatments. When you’re not feeling well, you have time to rest. And then you’re suddenly back in the thick of things, both at home and at work. It can be really tough.’

Je maakt een heel traject door, en dan word je genezen verklaard. En dan? Ben je ooit genezen van kanker?

Maenhout: ‘Het verandert je, heel veel. Ik ben zelf nog maar net in de periode dat ik dat besef en terug mijn weg kan zoeken. Controles zijn altijd heel spannend. Ik heb voor mezelf beslist dat ik meer van dag tot dag ga leven. Ik kan hervallen, dan kan het gedaan

zijn. Ik kan daar beter mee leven dan vroeger, behalve als het over mijn kinderen gaat. Dat vind ik nog altijd heel moeilijk om te plaatsen. En het klinkt misschien gek, maar verder geeft het ook veel levensvreugde om ziek te zijn geweest en te beseffen dat we sterfelijk en kwetsbaar zijn. Natuurlijk, Silvia en ik hebben een goed scenario gehad. We leven niet permanent met chemo-sessies en operaties. We hebben alle redenen om hoopvol te zijn. Dat is niet voor iedereen zo. Al hoor ik van mensen voor wie het verhaal wél eindig is, dat zij ook meer levenslust hebben. Het is altijd een beetje dubbel.'

Brouwers: 'Dichtbij een controle borrelt het wat op, ben je slecht gezind en kwaad op alles en iedereen. Je draagt het wel met je mee. Het voelt ook wat vreemd wanneer je opnieuw begint te werken. Je wordt terug in die mallemlen gedropt. Ik ben meteen na mijn laatste chemo weer gaan werken. Dat was een vlucht. Het was te snel, achteraf bekeken. Je moet jezelf de tijd geven om weer te landen in je professionele omgeving. Je bent er niet meteen op volle kracht, maar je wil ook niet continu behandeld worden als *de zieke*. Die balans vinden is moeilijk.'

Maenhout: 'Het ziek zijn is intens, maar het jaar erna is op zijn minst gezegd chaotisch. Als je ziek bent, weet je perfect wat je moet doen: je hebt een schema, dat zijn je behandelingsplannen. Als je je niet goed voelt, heb je tijd om te rusten en je bent omringd. En dan kom je daaruit, sta je terug in het volle leven. Ook op werkvlak. Da's heel pittig. Dat hoor ik van veel mensen. Sommige mensen verliezen intussen hun werk, sommigen verliezen hun partner. Je moet veel terug opbouwen. Ik ben er zelf op heel wat vlakken als een kip zonder kop ingevlogen. Na je behandeling heb je echt een rollercoaster-periode. Je zit in overlevingsmodus, wil keihard bewijzen dat je er nog bent. Dat is voor veel ex-patiënten zo. Dus: even stilstaan, ademen en dan rustig een haalbaar plan maken. Soms lukt dat pas na een tijdje.'

Je nieuwe zelf vinden, is niet zo makkelijk. In het boek wordt het benoemd als leren surfen.

Maenhout: 'Het is een metafoor. Je moet

over die zee, over die golven. Soms geniet je megahard, soms is het ellendig. Je ziet mensen rond je surfen. Soms komen ze dichtbij, soms niet. Je wordt door elkaar geschud. Er komt een golf aan en wat doe je ermee? Welke golf pak je en welke niet? Je kan maar een goede surfer zijn als je met jezelf ook in evenwicht bent.'

Brouwers: 'Het zijn twee processen tegelijk, aan de binnenkant en met de buitenwereld. Ik vergelijk het ook wel eens met een kiemproces. Door je ziekte worden er heel wat zaadjes geplant. Wat doe je in de wereld daarna met al die kiemen en scheutjes? Welke geef je water en aandacht, welke laat je gaan?'

Waarom ik? Is dat een vraag die jullie bezighoudt?

Maenhout: 'In het boek schrijven we dat die vraag niet zinvol is. Er is geen antwoord op. In het ziekenhuis weten ze het ook niet. Je denkt er wel over na. Heb ik gezond genoeg geleefd? Beweeg ik genoeg? Is er iets wat ik anders had kunnen doen? Dat lost niks op, maar geeft je meer inzichten over waar je zelf naar verlangt. Ik voel dat mijn lichaam meer beweging nodig heeft bijvoorbeeld. Die waaromvraag is een goede opener als je op zoek bent naar wat je jezelf kan gunnen om

gezonder en gelukkiger in het leven te staan. Het helpt om je beter te voelen.'

Brouwers: 'Je moet er vooral voor zorgen dat het geen schuldvraag wordt. Dat heeft geen enkele zin. Beschouw het meer als een uitnodiging om na te denken over wat je graag anders wil doen. Wat gun ik mezelf?'

Maenhout: 'Geen schuldvraag, wel een filosofische uitnodiging om tot een nieuwe dimensie te komen in je leven. In onze podcast-reeks bij het boek gaan we verder in op die vraag naar verdieping. We hebben bijvoorbeeld een KPNI-therapeut (*Klinische Psycho-Neuro-Immunologie*) en orthomoleculair voedingsdeskundige uitgenodigd. Die vrouw kijkt verder dan het medische. Ze kijkt naar familiepatronen, naar wat voeding en beweging doen,... Ze heeft ook geen antwoord, maar je ziet opens hoe veel dingen een invloed hebben op je leven. Je hebt er lang niet altijd controle over. Dat helpt je om die schuldvraag om te buigen naar mildheid voor jezelf en vooral naar wat je nodig hebt en gelukkig maakt.' •

Het is kanker. Wat nu? werd uitgegeven bij Pelckmans en kost 24,50 euro. Na het boek volgde de gelijknamige podcast met acht afleveringen; www.hetiskanker.be

Ⓜ NAAM Silvia Brouwers & Tine Maenhout – WOONPLAATS Meise

Floordambos

Eeuwenoud bos weegt op economische ontwikkeling

Je kon er de voorbije jaren niet naast kijken. Het Floordambos in Melsbroek (Steenokkerzeel) kwam in het nieuws in verband met de voorlopige niet-realisatie van Uplace/Broeklin in Machelen en de uitbreiding van de nationale luchthaven in Zaventem.

TEKST Herman Dierickx - FOTO Filip Claessens

In beide gevallen zouden de economische projecten de stikstofconcentraties in het verderop gelegen Natura 2000-gebied van het Floordambos te veel verhogen. Aangezien de Vlaamse Regering haar stikstofhuiswerk toen nog niet had gemaakt, bleven de projecten in Machelen en Zaventem onder meer daarvoor in de schuif liggen. Met de verkiezingen in het vooruitzicht zullen ze daar voorlopig nog wel even liggen.

Is het Floordambos dan zo belangrijk dat het zo veel economische ontwikkeling kan tegenhouden? De aandachtige lezer heeft de voorbije maanden via RandKrant kunnen vernemen dat de natuurkwaliteit van Natura 2000-gebieden in Vlaanderen noodzakelijk maar niet optimaal is. We beschreven al enkele van deze kroonjuwelen van de natuur en gaven een aantal redenen waarom de ecologische kwaliteit ervan achterblijft.

Rabatten

De toestand in het Floordambos is niet anders. Het vormt een eenheid met het Peutiebos aan de overkant van de Sint-Martinuslaan, op het grondgebied van Machelen. Een ander deel van dit bos ligt op het grondgebied van Vilvoorde. Het grootste

bosdeel en een uitbreidingszone is eigendom en in beheer van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), Natuurpunt beheert een klein deel. Al bij al toch nogal een kluit aan structuren.

Dat doet echter niets af aan het belang van het gebied dat sinds 1991 bescherming geniet om zijn 'uitzonderlijke wetenschappelijke en esthetische waarde'. Stel je voor: het is een eeuwenoud bos met een bijzondere ondergrond die, samen met het grondwater, uitzonderlijk veel kalk bevat. Dat heeft onmiddellijk een invloed op de aanwezige dier- en plantensoorten, want een belangrijke groep houdt van kalk. Eenbes, geelhartje en kardinaalsmuts horen bij dat gezelschap, en die vind je er terug. De wettelijk beschermde wijngaardslak heeft het hier eveneens naar haar zin.

Maar de ecologische evolutie van het gebied is de jongste decennia aan het sputteren. Vooral de droogte van de periode 2017-2022 heeft er stevig ingehakt, en daar wil men tot midden 2025 met het *Life-project* wat aan doen. Het is een initiatief dat met Europese steun het tij wil keren. Dat zal in de eerste plaats gebeuren door de waterhuishouding op orde te krijgen. Nu vloeit er

te veel zeldzaam kwelwater uit de bronnen te snel af. De rabattenstructuur in het bos is hiervan de oorzaak. Het gaat om greppels die vanaf de middeleeuwen door abdijen werden aangelegd in natte bossen. Die greppels voeren het water af, en de uitgegraven grond werd op de percelen naast de greppels gelegd waardoor deze verhoogden en droger werden. Dat liet toe om daarop nog een economische bosbouw mogelijk te maken.

Verdroging

Die greppels zijn inmiddels sterk aan het verdrogen omdat ze het beperkte wateraanbod vanuit de bronnen te snel afvoeren. Het gevolg daarvan is dat de hele boszone verdroogt, waardoor de oude leefgemeenschappen die eeuwenlang in een natte omgeving vertoefden langzaam maar

“ De ecologische evolutie van het gebied is de jongste decennia aan het sputteren. Vooral de droogte van de periode 2017-2022 heeft er stevig ingehakt.

zeker het loodje leggen. De invloed van het overaanbod aan stikstof, zowel inwaaier vanuit de lucht als vanuit het aangrenzend landbouw- en industriegebied, zorgt voor de ongebreidelde groei van netels en bramen. Zij zijn als het ware de druppel te veel. Die werkt verstikkend voor de onderliggende vegetatie en dierenwereld, waardoor de soortenrijkdom vermindert terwijl je er bijstaat. De overmaat aan stikstof zorgt

nog eens voor een toenemende bodemverzuring, wat alweer negatief afstraalt op de aanwezigheid biodiversiteit.

Zo is er wel genoeg ellende, denk je dan, maar daar komt nog bij dat de Vogelzangvijver en de omliggende grachten erg vervuild zijn. In de volksmond is de naam dan ook niet voor niets de *stinkvijver*. Dat is al vele decennia een ernstig probleem en saneringspogingen hebben nog steeds niet het perfecte resultaat opgeleverd.

Nabije oppervlaktewateren, zoals poelen en grachten zouden theoretisch geschikt zijn voor de kamsalamander, een belangrijke Natura 2000-soort, maar de toestand ervan is te slecht waardoor die beestjes daar gewoon niet voorkomen. Een doorgedreven terreininrichting zal daar komende jaren redding brengen.

Oplossingen

Andere moeilijkheden wat betreft de natuurkwaliteit stellen zich op de klassieke knelpunten als sluikstorten, loslopende honden en plaatselijke overrecreatie. Er zijn heel wat pogingen om oplossingen te vinden, met onder meer een betere kanalisering van de wandelaars en een hondenloopzone, maar echt sluitend zijn ze niet. Ook daar wordt aan gewerkt in het vermelde Life-project. Tevens loopt er nog een Land Inrichtings Project (LIP) van de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) in deze buurt, maar dat heeft als hoofddoel de Woluwe (waterloop) en de Trawoolbeek (bron in Floordambos) ecologisch en landschappelijk te integreren in de omgeving. En dat straalt dan weer positief af op het Floordambos. ●

3 MARKANTE FIGUREN †

Rik Poot

Een ambachtsman uit de Far West

In Houtem (Vilvoorde) staat een zitbank met de tekst: 'Hier zat Rik Poot op zijn 80e verjaardag en hij zag dat het goed was.' Het plaatje typeert Vilvoordenaar en man van het volk, Rik Poot, beeldhouwer van talloze prachtige beelden.

TEKST Luc Vander Elst - FOTO Roland Minnaert

Rik Poot werd op 20 maart 1924 in Vilvoorde geboren en groeide op in de Far West, de bekende arbeidersbuurt. Hij kreeg zijn eerste inspiratie met de papelepel binnen. Zijn vader was een ambachtsman die brons goot en onder meer grafversieringen maakte. Als kind geraakte hij onder de indruk van de jaarmarkten in Vilvoorde, waar veel aandacht ging naar paarden en de paardenkeuring. Het brons gieten en de passie voor het paard zorgden ervoor dat het dier, en dan vooral het Brabants trekpaard, later een centraal thema zou worden in zijn werk.

Creatief in atelier

De jonge Rik Poot liep school in het Atheneum van Vilvoorde en volgde daarna de lessen aan de Kunstacademie van Molenbeek. Al kort na de oorlog behaalde hij verschillende prijzen in het kunstcircuit, maar Poot bleef altijd met beide voeten op de grond en was een sober en gelovig man met een hart voor de natuur en met veel gevoel voor solidariteit.

Van 1962 tot 1984 doceerde Rik Poot 'monumentale beeldhouwkunst' in Brussel, maar het liefst bracht hij zijn tijd creatief door in zijn atelier. Daar bleef hij steevast kiezen voor het echte ambachtswerk en een uitdrukingsvorm die aanleunt bij het expressionisme. Typerend zijn de openingen tussen de bronzen delen in zijn beelden. Ze maken de beelden lichter en tegelijk ook krachtiger.

Publieke ruimte

De werken van Rik Poot staan bijna allemaal in de publieke ruimte; de meest bekende staan in zijn geboortestad. *Het Boerenpaard* creëerde Poot ter gelegenheid van 150 jaar jaarmarkt. Het kunstwerk kreeg een plek op het Heldenplein, en wacht vandaag op zijn terugkeer naar dat Heldenplein, zodra de wegenwerken er beëindigd zijn. *Het Boerenpaard* staat inmiddels ook symbool voor de bijnaam van de Vilvoordenaars: de Pjeirefretters. Een ander alom bekend beeldhouwwerk is *Strijd voor arbeid*, beter gekend als *De Vuist*. Het acht meter hoge kunstwerk staat op de rotonde van de Luchthavenlaan en de Woluwelaan en typeert Poots enorme gevoel voor solidariteit met de arbeiders. De Vuist verrees kort na de sluiting van de Renault-fabrieken en is een pure uiting van het engagement dat in zijn kunst meermaals naar voren komt. Zo bijvoorbeeld ook in het werk dat hij in 1995 creëerde naar aanleiding van de affaire-Dutroux. *Gekwetst ben ik van binnen*, staat zowel bij de basiliek in Vilvoorde als bij die in Grimbergen met de ondertitel: 'Aan de moeders van verkrachte, vermoorde en verdwenen kinderen, slachtoffers van pedofilie en van Dutroux'.

Andere spraakmakende werken zijn *De vier ruiters van de apocalyps* in Brugge, een fascinerende beeldengroep. Aan de al even indrukwekkende *Ontvoering van Europa* kun je niet voorbij wanneer je te voet het provinciegebouw van Vlaams-Brabant binnenwandelt via het Provincieplein in Leuven. Voor het gerechtsgebouw in Turnhout ligt dan weer zijn *Rustende Najade*.

Toen Rik Poot tachtig werd, stelde de stad Vilvoorde zijn werken tentoon. Een mooi eerbetoon. Twee jaar later, op 16 december 2006, overleed de toch altijd nog wat ondergewaardeerde beeldhouwer. Postuum kreeg Poot wel de tweejaarlijkse Van Ackerprijs voor zijn hele oeuvre. Zijn monumentale en krachtige beelden blijven een pleidooi voor eerlijkheid, soberheid, solidariteit en engagement. ●

Het vogelvrije bos

Het bos ligt verspreid over drie gemeenten, drie provincies en twee gewesten. Bij de versnippering van het bos begin jaren 1980 kreeg het noorden een heel ander uitzicht dan het zuiden. Het lijkt wel de versnippering van België als jonge federale staat te weerspiegelen. Mocht een bos spreken kunnen ...

TEKST Koen Demarsin – FOTO Filip Claessens

Ongerustheid bij de buurtbewoners van het Bois de Strihoux in Rebecq', kopte de Waalse krant L'Avenir op 7 februari 2023. Vooral over één bouwproject in de Drève du Bois des Moines, waar de eigenaar volgens hen zonder toestemming honderd jaar oude bomen velt, gebouwen afbreekt en herbouwt. Het kappen van bomen beroert altijd de gemoe- deren, zeker als dat massaal gebeurt en niet in functie staat van meer maar van minder groen. Opmerkelijk is dat de bewoners zich net zorgen maakten over dit bos dat al sinds begin jaren 1980 geconfronteerd werd met de kap van bomen voor residentiële villa's.

Jacht en houtkap

Het is niet zo dat het in een verder verleden altijd rustig was in dit bos. In het aanpalende Ter Rijstbos net ten noorden van Strihoux in het Vlaamse Pepingen zijn ploegsporen gevonden, misschien van landbouwers die hier 2000 jaar geleden hun velden bewerkten dichtbij de Romeinse doorgangsweg naar Bavay in Frankrijk. Het Ter Rijstbos werd in de eeuwen daarop nog gedraineerd, grond

werd ontgonnen en in de 16e eeuw en recen- ter ingericht voor de jacht op everzwijnen en konijnen. Het Bois de Strihoux diende als jachtgenot van de hertogen van Arenberg, die voornamelijk het huidige Waalse deel bezaten en recenter tussen 1971 en 1981 voor de minder adellijke maar daarom niet minder beruchte jacht- en champagnepartijen van Jean-Baptiste Lécluse, een Brusselse bouwondernemer en legendarische eigenaar van voetbalclub RWDM, die zoals plaatselijk wordt doorverteld everzwijnen uit Wallonië en fazanten uit Eeklo aanvoerde om genoeg afschot te garanderen. Zelfs het vellen van bomen in Strihoux is in zekere zin historisch te noemen door de systematische kap van bomen die als grondstof en bouwmaterialen dienden in periodes zonder beton en elektriciteit en die boseigenaars ook aardig wat centen opleverden. Eind jaren 1920, toen de Westerse economie in volle vaart voort denderde maar de enorme crash van begin jaren 1930 waarop ze afstevende niet zag aankomen, slaagden boerenfamilies uit de buurt er zelfs in om dankzij de houtkap

hun pas aangekochte bosgrond op enkele jaren tijd terug te verdienen. Het zit hem zelfs in de naam. Ter Rijst aan Vlaamse kant benoemt letterlijk de functie die het bos sinds mensenheugenis bezit als voorraad- plaats van de lange takken rijsthout dat uit het bos werd gehaald voor het aansteken van houtovens.

De sluipende inbreuk

Dat het Bois de Strihoux bijgevolg naast een natuurlijk bos ook een menselijk bos is waarin houtkap normaal is, moet ook de bur- gemeester van Rebecq zijn opgevallen. Vol- gens L'Avenir liet ze tijdens de gemeenteraad ten overstaan van de verontruste bewoners verstaan dat volgens haar juridisch alles in orde was. Voor het perceel waarvan sprake was er voor de meerderheid van de bomen geen kapvergunning nodig, enkele bomen werden gerooid omdat ze een gevaar vorm- den voor wegen, voor omliggende terreinen of omdat ze een probleem vormden voor de geplande nieuwbouw. Van de 49 te kappen bomen werden er zelfs een vijftal behouden omdat ze binnen de beschermingszone voor de waardevolle hyacinten liggen en er werd in natuurcompensaties voorzien. Omdat de percelen op het grondgebied van Rebecq volgens de bestemmingskaart van 1981 bovendien ingekleurd zijn al bebouwbare woonzone had de gemeente ook geen juri- dische middelen om de kap tegen te houden. Waarmee de zaak was afgehandeld.

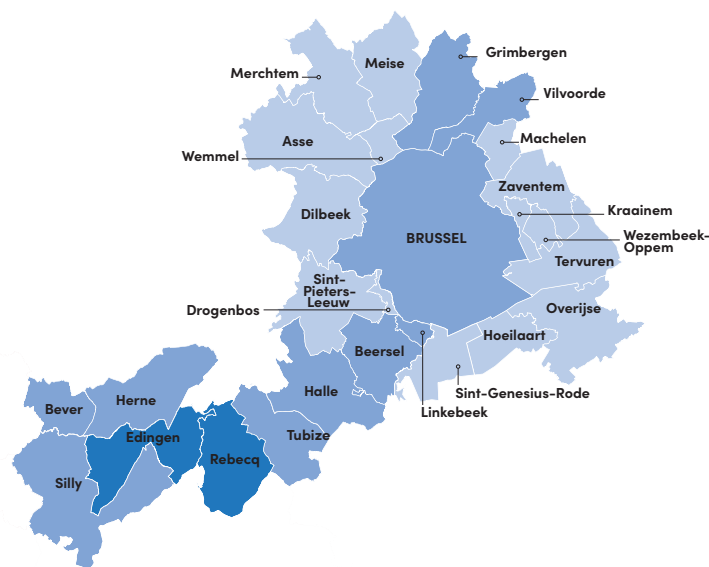
Wat het bos er zelf van denkt over hoeveel bomen het nodig heeft vooraleer het zich minder bos voelt, weten we niet. Strihoux-Ter Rijst is een oud zogenaamd Ferrarisbos, al opgetekend op de 18e eeuwse Ferrariskaart. Aan die ouderdomsstatus heeft het bos echter bitter weinig als het zelf geen juridische stem heeft en een deel ervan reglementair vogelvrij is.

Langzaam afpellen

Al bestaat er voor de sluipende aanval tegen het bos en haar bewoners maar beperkte rechtszekerheid, voor wat er zich voordoet bestaat er wel een juridische term die de zichtbare aantasting op de integriteit van

FR La forêt hors-la-loi

Le Bois de Strihoux s'étend sur trois communes, trois provinces et deux régions. Lors du morcellement de la forêt au début des années 1980, le nord a pris un aspect très différent du sud. Cela semble refléter la fragmentation de la Belgique en tant que jeune État fédéral. Si une forêt pouvait parler... Mais ce serait faire preuve d'un manque de discernement d'expliquer la désintégration de la forêt uniquement d'un point de vue communautaire, car son histoire d'expansion et de contraction est d'une complexité qui fait saliver les historiens régionaux. La façon dont la division entre les communes et les zones linguistiques nouvellement désignées a conduit à une apparence différente de la forêt est une chose, les bénéficiaires de ces choix en sont une autre.

het gebied beschrijft. Inbreuk, in het Engels specifiek *encroachment*, dat meer de strafdaad benadrukt. De manier om gradueel en in stilte de rechten of bezittingen van de andere te overtreden. Het is de vaststelling van het langdurende archeologische proces van het uitkleden van, in dit geval, het bos waarbij het nieuwe bezit neemt van het oude fragielere systeem, het gebruikt, erop verder bouwt, het zich toe-eigent, zich parasiteert op zijn bestaande structuren en zijn bronnen, net als Middeleeuwse steden verder bouwen op Romeinse, zodat het oorspronkelijke grondplan verminkt achterblijft, maar nog steeds dient als leidraad voor de nieuwe stad, maar gefragmenteerder en minder herkenbaar.

Het bos liet zich opeten vanaf de randen naar het midden als een ajuin die gepeld wordt tot de kern, laag per laag steeds verder, onmerkbaar zodat de daad kleiner lijkt dan ze eigenlijk is en elke aantasting op zich valselijk nietszeggend is omdat er niet veel anders gebeurt dan wat er altijd al gebeurde, maar waardoor het een kruipend en sluipend aantasten drastischer en ingrijpender wordt en naarmate het naar de kern gaat versnelt. Bovendien ging dat pellen over een tijdspanne die aan ons concrete

bevattingsvermogen ontsnapt.

Het hele bos werd tussen de 7e en 9e eeuw drastisch gescheiden van de andere bossen in de buurt toen het enorme Kolenwoud werd verknipt, en heel wat bos werd omgezet in landbouwgrond. In 1691 strekte het Ter Rijst-Strihouxbos zich nog uit tussen Edingen, Lettelingen en Heikruis. Terwijl haar noordelijke rand – nu in Vlaanderen – in de eeuwen daarna relatief stabiel bleef, ontboste haar zuidkant op Waalse bodem in de 20e eeuw verder, eerst vanaf de randen en vanaf begin jaren 1980 dieper in de kern van het bos waarbij de verkaveling bestaande dreven als blauwdruk gebruikte voor haar stratenpatroon.

Voor wie er nu rondloopt, doet het Bois de Strihoux nog bezwaarlijk aan een bos denken. Bij bossen horen kleine paden en is de blik op de grond gericht of vooruit en omhoog langs lange, weliswaar door de mens aangelegde beukendreven. In Strihoux is het lopen op asfalt en kijk je opzij of achteruit nagejaagd door het gebel van honden die vanachter de hagen en afrasteringen achterdochtig achtervolgen, de ene na de andere afwisselend. Verboden te parkeren. Niet voor de huizen, niet aan de overkant. Verboden honden te laten kakken. Voor elk

huis. Anderzijds ... Opgepast voor de hond! Mijn hond, niet die van de burens. Overal wijzen bordjes dat er hier niet veel te mogen is. Al behoort het bos zichzelf niet toe, het heeft vele eigenaren en elke eigenaar zijn huis, zijn kasteel met gietijzeren duiven, door hagen of folie op Bekaertdraad en andere veiligheidsbevorderende maatregelen beschermd, zoals alarmsystemen, honden en stenen leeuwen als poortwachters. Ze belemmeren het zicht voor al te nieuwsgierige blikken en versperren de weg voor ongewenste gasten, mens of dier. Daarbuiten de voorschriften aan de voorbijgangers op de grens met de lastige gedeelde ruimte.

Topografie van bezittingen

De versnippering van het bos begin jaren 1980, waarbij het noorden en het zuiden een heel ander uitzicht kregen, lijkt de versnippering van België als jonge federale staat te weerspiegelen met de splitsing van de bevoegdheden als gevolg. Want het bos ligt niet alleen verspreid over de drie gemeenten Edingen, Pepingen en Rebecq, maar ook over de provincies Henegouwen, Vlaams-Brabant en Waals-Brabant – op het moment van de verkaveling was Brabant nog één provincie – én dus over Vlaanderen en Wallonië. Het zou echter van een gebrekkig inzicht getuigen om het uiteengroeien van het bos alleen communautair te verklaren, want haar uitbreidings- en krimpingsgeschiedenis is van een complexiteit die regionale historici doet watertanden.

Toch ligt de opvolgingsgeschiedenis aan de grondslag van het verschil tussen noord en zuid. De deling van het bos vindt zijn wortels aan het eind van de 12e begin 13e eeuw toen het Domein Ter Rijst in het noorden een leengebied was van de heer van Edingen onder beheer van Everard Radou, waar ook een versterkte vesting werd gebouwd vermoedelijk niet ver van het classicistische

landhuis dat er vandaag nog staat. Behorend tot Henegouws Edingen en vlakbij de Brabantse enclave Bogaarden werd het dermate belangrijk dat Ter Rijst in de 15e eeuw zelfs een uitgebreid leengebied werd met een eigen lage en hoge rechtspraak. Strihoux in het zuiden daarentegen bleef een kleiner leen en veel meer onder de controle van de heersers van Edingen, waardoor Ter Rijst-Strihoux ook in de daarop volgende eeuwen anders ontwikkelde. Ter Rijst kwam in de handen van verschillende families terecht – Van der Noot, de Kempis, Huysman, Jolly, Lécluse – terwijl Strihoux vanaf de 17e eeuw en tot kort na de Eerste Wereldoorlog afhankelijk bleef van de hertogen van Arenberg die tot dan het gebied van Edingen onder hun bezittingen mochten rekenen.

In de nasleep van de oorlog raakten de Duitse Arenbergers hun bezittingen in België kwijt. Dat kwam het bos niet ten goede. Naast kleinere kopers was het de familie Empain die in 1928 het Bois de Strihoux overkocht, net als enkele stukken op het grondgebied van Heikruis aan Vlaamse kant, om ze eind jaren 1970 van de hand te doen als bouwgrond aan Waalse kant, wat met hun bezittingen aan Vlaamse zijde niet lukte dankzij de vondst van het zeldzame lenteklokje in het bos, enkele wakkere ambtenaren en een bereidwillige minister en bijgevolg het noordelijke deel groen en de bloemenpopulatie beschermd bleef.

Boven en beneden

Of de splitsing in gewesten er voor zorgde dat het Vlaamse deel gevrijwaard bleef dankzij de splitsing, of dat de splitsing er net voor zorgde dat het Waalse deel niet gespaard kon worden, is moeilijk op te maken omdat plaatselijke belangen, nieuwgevormde politieke structuren en het individuele

handelen van de betrokken spelers sterk met elkaar verweven zijn, maar het werd steeds duidelijker dat vanaf die splitsing begin jaren 1980 de twee bossen een eigen symbolische geladenheid kregen: Strihoux als klein Ter-vuren ten westen van Brussel en Ter Rijst als strategisch parkbos grotendeels in de handen van de Vlaamse overheid als ankerplaats om de Vlaamse Rand rond Brussel open en groen te houden, met als gevolg dat Ter Rijst opgenomen is in een beschermde Natura 2000-beschermingszone, terwijl Strihoux zelfs niet op de Waalse biodiversiteitskaart terug te vinden is.

Hoe de splitsing tussen gemeenten en de nieuwbenoemde taalgebieden tot een ander uitzicht leidde, is één zaak, wie van de keuzes profiteerde, is nog een andere. De woonwijken in en rond het bos trokken niet alleen welgestelde Waalse, maar ook Vlaamse inwoners aan van net over de taalgrens op zoek naar bebouwbare groene grond vlakbij Brussel en Halle. Het verkavelde Strihoux verbeeldde niet alleen de fragmentatie van België maar ook de noden van de groeiende middenklasse die in de tweede helft van de 20e eeuw meer middelen ter beschikking kreeg om zelf grond aan te schaffen in de schaduw van het kasteel van Ter Rijst, waaraan ze zich konden spiegelen. Sociale stijgers richtten zich naar boven, niet naar beneden. Ze waren bovendien niet de enigen. De Vestel-Somers, Giacomo, Bravo-Montes, Strasimiri, Romont, Maschalk, Rousseau-Piessens, Feruglio, Vanderelst: wat lager langs de Strihouxstraat en de Carembergstraat vond ook de intussen diverse doorsnee middenklasse hun woonst tussen het bosrand en de Brusselsesteenweg met aan hun gevels een alarm, een bordje met *pas op voor de hond* en een borrelsteen voor de gemoedrust in de voortuin.

Meer van hetzelfde als in het bos, maar dan op een kleinere schaal. Hun komst bezorgde het platteland een nieuwe sociale topografie op de leest geschoeid van de inwijkelingen met een bovenbuurt en benedenbuurt, de 20e-eeuwse opvolgers van de sociale verhoudingen zoals die vroeger in Edingen zichtbaar waren met de burgerij boven bij het kasteel en het gewone volk beneden in de stad.

De democratisering van de open ruimte in de 20e eeuw maakt niet alleen de open ruimte toegankelijker, zoals in Ter Rijst, ze privatiseerde ze ook, zoals in Strihoux. Paradoxaal genoeg bleef Strihoux daardoor meer zichzelf: privébezit in de vorm van stukken bos en park aangepast aan de 20e eeuwse stadsvlucht, maar dan op kleinere schaal en met minder bewegingsruimte voor de natuur. Toch heeft het feit dat net de Waalse kant verkavelde eigenlijk meer met de toevalligheden van de geschiedenis te maken. Tussen Edingen en Rebecq ligt de A8/E429, de snelweg die van Halle richting Doornik en Rijsel voert. Over de aanleg van de A8 was er veel te doen. Oorspronkelijk liep die niet hier, maar was hij dwars door het Pajottenland gepland. Hevig protest midden jaren 1970 zorgde er mee voor dat het tracé verlegd werd naar het zuiden. Wie weet hoe het Bois de Strihoux en Ter Rijst er hadden uitgezien als de A8 niet hier had gelegen, maar boven het bos, in Vlaanderen dwars door het Pajottenland? ●

📌 Dit artikel werd gerealiseerd met de steun van het Fonds Pascal Decroos voor bijzondere journalistiek.

Ⓜ Iona Kewney

Dans als overlevingsinstinct

***Infamous Offspring* toont hoe disfunctioneel families al waren bij de Griekse goden. In een nieuw samengesteld gezin met iconische muzikanten (denk Warren Ellis) als ouders, zijn de nakomelingen beruchte maar gevoelige dansers. Meest intrigerende van dat nageslacht: de Schotse contortioniste Iona Kewney, slangenmens en een brok energie, intuïtie en emotie op de scène.**

TEKST Tom Peeters - FOTO via Wim Vandekeybus

De jongste voorstelling van Ultima Vez, het dansgezelschap van choreograaf Wim Vandekeybus, neemt opnieuw de Griekse mythologie als leidraad om enkele eeuwenoude waarheden op te frissen. *Infamous Offspring* richt de blik op de kinderen van oppergoden Zeus en Hera, toont hoe (slecht) ze behandeld werden door hun ouders en wat de gevolgen daarvan zijn. Vreemde eend in de bijt in dat al beruchte nageslacht is Hephaistos, die uiteindelijk de smid van de goden zou worden. Vooral omdat hij zo'n sterke armen had. Die moesten zijn zwakke benen helpen compenseren. Enter Iona Kewney, een Schotse met een kunst-, dans- en circusopleiding op haar cv. Haar fysieke verschijning paste perfect in het plaatje van Vandekeybus, die in 2001 in *Scratching the Inner Fields* al een eerste keer met haar samenwerkte.

Baldadig

'Als Wim iemand vraagt voor een specifieke rol, dan weet je dat hij kiest voor je hele persoonlijkheid', zegt Kewney in ons videogesprek. 'En ik sta sowieso meer op mijn handen dan op mijn voeten. (*lacht*) Wim wist bovendien dat ik tekende. Maar het allerbeste is dat ik gewoon mezelf kan zijn tijdens de voorstelling. Ik teken (met hout-

kool), kruip en doe handstand.' Allemaal dingen die ze ook in haar dagelijks leven doet en die aansluiten bij haar hobbelige parcours. Na kunststudies in Glasgow en een dansopleiding in Amsterdam volgden nog vier jaar circusopleiding in Zweden, waar ze trainde met de Russische meesters. Als ze de wereld niet afreisde met solo's of in duo met muzikant Joseph Quimby, trok ze eropuit met haar mountainbike in de bossen of als Uber-bezorger. 'Ik laat mij leiden door mijn intuïtie. Daardoor ben ik veelal de vreemde eend in de bijt. Ik ben baldadig en doe onzinnige dingen. Daarom hou ik ook zoveel van deze rol. Des te meer ik Hephaistos speel, des te meer ik hem word.'

'Wim koos mij omdat ik niet zomaar een choreografie dans. Ik improviseer. Voor hem is dat een risico, maar hij gelooft dat ik het juiste zal doen. Bovendien kwam ik er snel achter dat de thema's uit die mythen ook in mijn tekenwerk zitten. Daarin zijn hemel en onderwereld eveneens een manier om verleden, heden en toekomst te *blenden*.'

Op het lijf geschreven

Kewney beklemtoont de tijdloosheid van de antieke mythes. 'Dingen veranderen niet zo snel als we denken. We blijven mensen. We hebben nu misschien auto's en vliegtuigen,

maar in se voeren we dezelfde strijd als de holbewoners. Een strijd waarin emoties als destructie, verlangen, angst,... een plaats hebben.' Voor de kijker kan *Infamous Offspring* een brutaal stuk lijken. Wreedheden worden niet onder de mat geveegd, en voor de verandering zien we die niet op een klein scherm dat we kunnen dichtklappen, maar worden we er live mee geconfronteerd. 'Ja, ook dansers zijn gekneusd en gehavend, maar die blauwe plekken en wondjes doen me niets. Ik ben het gewoon.' Dat bewees ze ook eerder al in *vsprs* (2006), een fysiek veeleisende voorstelling van Alain Platel en Les Ballet C de la B.

'Met mijn sportachtergrond heb ik altijd grenzen afgetast. Ik wilde weten hoe ver ik lichamelijk kon gaan. Als tiener deed ik mee aan gymcompetities en reisde ik het land af om te tennissen, vaak samen met mijn broer. Ik ben het gewoon om een één-op-één strijd uit te vechten en ga altijd met een winnaarsmentaliteit het podium op. Ik denk dat ik uiteindelijk in het theater ben terechtgekomen omdat ik niet in oorlog ben met iemand. (*lacht*). Het is het dichtste dat ik kom bij voelen dat ik leef. Ik kan schreeuwen en gek zijn. Het stuk is me dus op het lijf geschreven. Als het niet zou bestaan, vrees ik dat ze me hadden moeten ontsluiten. Ik zou met mijn energie geen blijf weten.' Kewney zal ook meedansen in de volgende voorstelling van Vandekeybus. Vanaf midden mei komt ze in Brussel wonen. •

🌐 www.ionakewney.com
www.knightsoftheinvisible.com

VR - 19 APR - 20.00

Infamous Offspring

Ultima Vez

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

Verkiezingen 9 juni 2024

De saga van de centrumregio

De eensgezindheid was groot tijdens de vergadering van de commissie Brussel en de Vlaamse Rand op 24 januari. De vraag om van Halle-Vilvoorde een centrumregio te maken, werd unaniem over alle partijgrenzen gedeeld. Tijdens de onderhandelingen voor een volgende Vlaamse regering zal moeten blijken hoe hard dit gespeeld kan worden.

TEKST Geert Selleslach – FOTO Filip Claessens

Maar eerst 9 juni: Europese, federale en regionale verkiezingen waarop de burger zich kan uitspreken. Misschien kan het voorgestelde beleid voor de Vlaamse Rand / Halle-Vilvoorde een rol spelen in jouw keuze?

Wat gekend is

Eerst wat achtergrond. Op de hoorzitting in de commissie Brussel en de Vlaamse Rand over de conceptnota *Aangepaste ondersteuning centrumregio Halle-Vilvoorde* van de cd&v werd voor de zoveelste keer dezelfde plaat gedraaid. De Vlaamse Rand is een fantastische regio met veel mogelijkheden maar ook met grote uitdagingen op het vlak van (in willekeurige volgorde) bevolkingstoename, verjonging van de bevolking, samenleven, internationalisering, diversiteit, integratie, mobiliteit, veiligheid, huisvesting, Nederlandstalig karakter, zorgaanbod, psychische hulpverlening, tewerkstelling, te weinig plaatsen in de scholen, te weinig leerkrachten, onvoldoende huisartsen, een groot tekort aan sociale woningen, ... Eigenlijk alle problemen van Vlaanderen en België op een beperktere oppervlakte geconcentreerd en in versterkte mate. En dat alles met een druk die tegen een ongekende snelheid toeneemt.

Dat maakten een aantal deskundigen van het Toekomstforum, Haviland, het Brussels Informatie-, Documentatie- en Onderzoekscenrum (BRIO) en vzw 'de Rand' nogmaals duidelijk in hun heldere analyses. De volkswagenwoordigders vertolkten wederom hun alreeds bekende standpunten. Interessant?

Zeker. Nieuw? Zeker niet. Ondanks de waarachtigheid, het enthousiasme en veel goede wil had het allemaal toch een hoog déjà vu-gehalte. Een zoveelste *Rondje Rand, wat is er aan de hand?* En al formuleert de ene het wat forser dan de andere, de consensus om van de Vlaamse Rand / Halle-Vilvoorde een centrumregio te maken om alzo extra middelen deze richting uit te laten stromen, wordt de laatste jaren kamerbreed gedeeld. Dat daarvoor de financiële verdeling via het Gemeentefonds een bruikbare methode kan zijn ook. En dat is dan misschien wel nieuw. Of zoals Koen Van Elsen (cd&v), voorzitter van het Toekomstforum en burgemeester van Asse, het op de hoorzitting zei: 'Eindelijk staan alle neuzen in dezelfde richting'. Een verdienste voor wie zich hiervoor heeft ingezet, zeker, al heeft dat blijkbaar een hele legislatuur gekost. Maar goed, eindelijk is het dan zover.

Overtuigingskracht

De cijfers over de omvang van de grootstedelijke problematiek in de Rand vallen de laatste jaren ook niet langer te ontkennen. Ze zijn zonneklaar. Elkaar in de commissie Vlaamse Rand overtuigen, is dus niet langer nodig, collega parlementsleden in andere commissies of uit andere regio's des te meer. Dat zou nog wel eens een moeilijke affaire kunnen worden, want elke regio vindt van zichzelf dat hij recht heeft op meer geld. Als de parlementsleden uit andere regio's een eenzijdige lezing doen van de tabellen over het gemiddelde inkomen of de gemiddelde woningprijzen,

dan zal extra geld voor de Rand waarschijnlijk niet hun eerste gedachte zijn.

Daadkracht

De uitdagingen zijn gekend en met cijfers onderbouwd, ulthm gaat het – zoals zo vaak – om extra geld, maar eigenlijk gaat het ook om daadkracht. Wie zet zijn volle carrure achter de legitieme vraag uit de Rand en Halle-Vilvoorde? Wie kan mee het verschil maken voor de regio? De vraag naar een regeling van een centrumregio voor de Vlaamse Rand via het Gemeentefonds zal trouwens niet in de commissie Vlaamse Rand worden beslecht maar in de commissie voor Binnenlands Bestuur. Met andere woorden: een moeilijke uitwedstrijd voor de politici van de Rand.

Precies omdat het als te moeilijk werd ingeschat om in het Gemeentefonds 'in te breken' en via dat systeem extra geld voor de Rand los te krijgen, koos minister Ben Weyts (N-VA) deze legislatuur voor een Randfonds, een soort eigen kas waarmee de minister vooral bomen liet aanplanten en de ergste noden in het onderwijs lenigde, en waarvan de oppositie zegt dat niet alle geld is opgebruikt. In de gedachtegang van beter iets dan niets bleek het Randfonds toch een nieuwe en nuttige eerste aanzet waarop misschien ook verder kan worden gebouwd? Hoewel iedereen dus volle gas voor een centrumregio wil gaan.

In de voorstellen voor een andere en omvangrijkere financiering wordt er veel verantwoordelijkheid bij de gemeenten gelegd. Het zou wel eens de achilleshiel kunnen zijn omdat een heel aantal (kleinere) gemeenten te weinig bestuurskracht kunnen ontwikkelen en nu al tegen een muur aan extra taken opkijken. In sommige gemeenten raken de vacatures al maanden niet meer ingevuld.

De volgende stap zal misschien nog wel de moeilijkste zijn: de analyse omzetten in krachtige maatregelen zodat al die uitdagingen in de volgende legislatuur aangepakt kunnen worden. Daar zal dus, zoals gezegd, geld voor nodig zijn, maar ook daadkracht. Maar ... op 9 juni eerst nog verkiezingen.

Drie stellingen

Naar aanleiding van de regionale en federale verkiezingen in juni legde RandKrant over de regio van de Vlaamse Rand drie stellingen voor aan een aantal deskundigen en bevoorrechte getuigen, mensen van op het terrein:

- Wat waren de belangrijkste verwezenlijkingen van de laatste vijf jaar?
- Wat waren de belangrijkste teleurstellingen?
- Wat zijn de belangrijkste uitdagingen voor de regio?

Hun antwoorden lees je hier en in de volgende editie van RandKrant. In juni laten we de politieke partijen aan het woord. Je vindt alles ook terug op www.randkrant.be.

Jan Spooren

provinciegouverneur Vlaams-Brabant

‘De Vlaamse Rand is een fantastische, maar ook heel specifieke regio, die door haar centrale ligging en groeiende impact vanuit de metropool Brussel geconfronteerd wordt met typische en vaak **complexe uitdagingen**. Dat vereist speciale maatregelen, extra beleidsaandacht en vaak ook bijkomende middelen.’

‘Het snel toenemende aantal **nieuwe inwoners** van buitenlandse origine integreren en meekrijgen in het gemeenschappelijke verhaal, is extra moeilijk in de Rand omdat vele nieuwkomers er slechts een relatief korte periode woont. In vele gemeenten wordt, met de hulp van onder meer vzw

‘de Rand’ en de cel Vlaams karakter van de provincie, ingezet op een actief taalintegratietraject omdat taal onmiskenbaar dé sleutel is om deel te nemen aan de lokale gemeenschap.’

‘Dure **woningprijzen** maken het voor onze jongeren steeds moeilijker om in de eigen gemeente te blijven wonen. De Vlaamse Rand is met zijn aantrekkingskracht op dit vlak eigenlijk slachtoffer van het eigen succes. Qua woonbeleid moet niet alleen worden ingezet op sociale woningen, maar ook op een woonaanbod voor de looncategorieën die net te hoog liggen om daarvoor in aanmerking te komen. Bovendien zoeken

beleidsmakers terecht naar instrumenten om (jonge) bewoners uit eigen streek in de mate van het mogelijke voorrang te geven op de woonmarkt.’

‘Op vlak van **zorg- en welzijnsvoorzieningen** kampt de Vlaamse Rand nog steeds met een historische achterstand. Daarom moeten de hogere overheden bij de subsidiëring van zorginstellingen meer gebiedsgericht gaan werken. Via Vlabinvest wordt jaarlijks 2,3 miljoen euro voorzien voor investeringen in gronden en gebouwen van zorgvoorzieningen, maar er moet meer geld op tafel worden gelegd voor bijkomende infrastructuur en werkmiddelen.’

Jo Van Vaerenbergh

algemeen directeur vzw 'de Rand'

Wat waren de belangrijkste verwezenlijkingen in de Rand de laatste vijf jaar?

'De concrete initiatieven tot bovenlokale samenwerking. Lokale besturen, organisaties en verenigingen vinden elkaar rond een bovenlokaal gedeeld aanbod. Samen staan we sterker en komt er meer ruimte voor specialisatie en bijkomende bestuurskracht. Ik denk bijvoorbeeld aan de Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden Vrije Tijd en Cultuur (Druivenstreek, Noordrand en Zender), de dynamiek van Zennevallei Hergist, de IGS-en Wijk-werken of woonbeleid. Die dynamiek vertaalt zich ook door in de werking van het Toekomstforum Halle-Vilvoorde en de Burgemeestersconferentie of de werkgroepen taal en integratie of welzijn.'

Wat waren de belangrijkste teleurstellingen?

'De blijvende onderfinanciering van onze regio. Ondanks de duidelijk groeiende uitdagingen op het vlak van bijvoorbeeld integratie, onderwijs, welzijn en gezondheid, mobiliteit, veiligheid,... verandert er weinig aan de bestaande financieringsmechanismen die meestal dateren van voor de eeuwwisseling. Op het vlak van bijvoorbeeld het aantal plaatsen in het lager en secundair onderwijs wordt er wel een historische inspanning geleverd. Maar is dit voldoende om de snelle evoluties, en vooral de instroom van jonge gezinnen met kinderen, op te vangen?'

Wat zijn de belangrijkste uitdagingen voor de regio?

'Dat zijn er veel. Ik wil er graag eentje extra benadrukken: het onderwijs. Van capaciteitsproblemen over lerarentekorten tot uitdagingen met anderstaligheid. Scholen staan soms voor een schier onmogelijke opgave... Veel anderstalige nieuwkomers kiezen bewust voor de kwaliteit van ons onderwijs. Maar hoe

① Halle

vrijwaar je die positieve keuze als plaats- en lerarentekorten zodanig nijpend worden? Hoe zorg je voor de ouderbetrokkenheid? Hoe voorkom je leesachterstand en schooluitval? De tekorten zorgen voor een impact op lange termijn op het vlak van arbeidsmarkt, veiligheid en gemeenschapsvorming.'

Shari Robijns

algemeen directeur CAW Halle-Vilvoorde

Wat waren de belangrijkste verwezenlijkingen in de Rand de laatste vijf jaar?

'Binnen de regio Halle-Vilvoorde vinden partners elkaar steeds sneller. De laatste jaren zijn er meer samenwerkingsverbanden

en netwerken ontstaan. Zo vormen de zorggraden en het regionale zorgplatform sterke overlegplatformen waar bruggen worden gebouwd. De reeds aanwezige dynamiek in de regio kreeg structureel meer vorm en leidt tot innovatieve ontwikkelingen op maat van de noden van de inwoners. Momenteel bouwen we bijvoorbeeld volop aan een netwerk voor crisishulpverlening. Het bestaande (opvang)aanbod brengen we met elkaar in verbinding en tussenschotten werken we verder weg. Hiermee willen we het aanbod versterken naar gezinnen in een crisis of in situaties van intra-familiaal geweld.'

Wat waren de belangrijkste teleurstellingen?

'Een inwoner uit Halle-Vilvoorde kan nog steeds niet op dezelfde toegankelijke hulp rekenen dan een inwoner uit een andere

regio. In discussies over cijfers wordt vaak de metafoor van de kip en het ei gebruikt. Zijn er minder registraties omdat er geen behoefte is aan specifiek aanbod, of is er een tekort aan aanbod? Hoe dan ook, in onze regio is het duidelijk: er is een aanzienlijk tekort aan welzijnsaanbod in de regio. Zonder twijfel. Dit maakt dat er minder ingezet kan worden op preventie, bekendmaking en effectieve hulp. We moeten blijven samenwerken en onze krachten bundelen om dit aan te pakken.'

Wat zijn de belangrijkste uitdagingen voor de regio?

'Onze regio wordt gekenmerkt door duidelijke tendensen zoals een vergroening, internationalisering, grootstedelijke druk, etc. Deze komen met zeer concrete en unieke uitdagingen. We moeten over beleidsdomeinen heen blijven streven naar het maximaliseren van welzijnskansen voor alle inwoners, met ondersteuning van de verschillende overheden. Dit door op maat gemaakte hulp en dienstverlening aan te bieden over de verschillende levensgebieden. Als Centrum Algemeen Welzijnswerk (CAW) zetten we hier graag mee onze schouders onder.'

Vicky Victor

coördinator vorming, coaching en advies
Groep Intro Halle-Vilvoorde

Wat waren de belangrijkste verwezenlijkingen in de Rand de laatste vijf jaar?

'Ik ben hoopvol door de dynamiek die in heel wat gemeenten is ontstaan naar aanleiding van extra middelen op vlak van integratie en samenleven. Ik zie dat gemeenten hun weg vinden naar partners met de nodige expertise. Daardoor kan het middenveld zijn medewerking verlenen aan het realiseren van een inclusieve samenleving, zowel op vlak van vrije tijd,

onderwijs als werk. Persoonlijk ben ik trots op de groei en kwaliteit van onze buurtwerkingen in de regio (mede dankzij lokale besturen die hierin investeren), en op de samenwerking die we uit de grond stampen met onder andere het Centrum Algemeen Welzijnswerk (CAW).'

Wat waren de belangrijkste teleurstellingen?

'De gebrekkige continuïteit in de ondersteuning van kwetsbare doelgroepen. Deze ondersteuning start vaak op vanuit tijdelijke, projectgebonden subsidies, zeker in de Rand die op zo weinig vlakken door Vlaanderen erkend wordt in de noden die ze heeft. Het opbouwen van een vertrouwensband is cruciaal om stappen vooruit te zetten. Het bekendmaken van het aanbod is dan weer belangrijk om de juiste doelgroep te bereiken. Beiden zijn absoluut niet gebaat bij subsidies die na twee jaar weer wegvalen. Daarnaast verkies ik competenties van medewerkers boven hoe neutraal zij gekleed gaan. Ik heb geleerd dat het naïef was te denken dat dit voor iedereen geldt.'

Wat zijn de belangrijkste uitdagingen voor de regio?

'Onderwijs. We moeten de belofte van kansen en talenten – die alle scholen in zich hebben – helpen waarmaken, zowel voor de leerlingen als voor de leerkrachten. De uitdagingen van een superdiverse samenleving laten zich het snelst voelen in onze scholen. Zij verdienen alle ondersteuning die ze nodig hebben om daarmee om te gaan. Als we van samenleven in diversiteit een succes willen maken, dan leggen we belangrijke fundamenten daarvoor vanaf de instapklas tot het 7e jaar secundair en alles daartussen.' ●

Lees op www.randkrant.be onze rubriek Politieke tongen over de grote en kleine politiek in de Rand.

3 DEVOLKSVERTELLER

Konijntje

Al hier, Al daar, Al overal. De laatste tijd vangt de volksverteller steeds weer dezelfde mantra op. Het lijkt wel het herhaaldelijk prevelen van een rozenhoedje. Ten allen kanten galmt het door de kloostergangen. Er worden zelfs studiedagen over georganiseerd. Na een kort onderzoek moet de volksverteller concluderen: 'Als konijnen naar een lichtbak staren we naar de onbekende toekomst'. Het is alsof we ons met zijn allen op één punt fixeren, terwijl de actie elders gebeurt.

Ondertussen gonst het van de moderneit. Met een hongerige blik wordt de essentiële vraag gesteld: *En, werkt gij al met ChatGPT?* Nee?! Aha. Een neanderthaler! Nu heeft de volksverteller niets tegen meewarige blikken of neanderthalers, nee hij houdt er zelfs van. Net als van zijn blokfluit en knapzak waarmee hij door berg en dal trekt om verhalen te aanhoren.

Zo kwam de volksverteller, bij het eten van een lekker stukje Tomme uit een bergdorp in Piemonte, een straf verhaal op het spoor. Verder vertellen mocht, op één voorwaarde: de totale en algehele geheimhouding van de verteller, die al genoeg had meegemaakt met *de boekskes*. Zo gezegd, zo gedaan.

De laatste kerstperiode was de bergbewoner afgezakt naar de stad in het dal. Daar kreeg hij sterk de indruk dat in de winkelstraten het liedje Jingle Bells nogal... nou ja... Al voorgeprogrammeerd klonk. Het klotste aan alle kanten. Slechts een indruk, want zeker weet je het natuurlijk nooit waar die Al zijn/haar informatie vandaan haalt. Hij kocht een krant om zich te informeren. Ja, zo gaat dat soms in de oude wereld. De bergbewoner kon zijn ogen niet geloven. Al slurpt ongenadig veel energie voor het afkoelen van de servers. Veel meer dan hij en zijn dorp verbruiken kan. Wie tien zoekopdrachten in ChatGPT opgeeft, jaagt er een halve liter water door. Wat?! En hij daar op zijn berg elke zomer maar zijn emmertjes water sparen tegen de opwarming van het klimaat. Dit verhaal van de bergbewoner moest de volksverteller vertellen. Opdat de wereld het zou weten. ●

TEKST Geert Selleslach - FOTO AI

Weggooien? Mooi niet!

Het Repair Café Grimbergen geeft allerlei spullen die anders onherroepelijk op de afvalberg terecht komen een tweede leven. Sinds twee jaar is er ook het Repair Café Kids dat kinderen vanaf 7 jaar leert om speelgoed uit elkaar te halen en te repareren.

TEKST Gerard Hautekeur – FOTO Filip Claessens

Magda Thyssen noemt de jongste bijeenkomst in het CC Strombeek een overrompend succes. In de grote tentoonstellingszaal staan diverse herstell tafels opgesteld voor klein elektro, naaimachines, laptop en pc, naaiwerk, fietsherstel, messen en scharen slijpen. Die zaterdag in februari komen 61 bezoekers langs. Vijf klanten met drie herstellingen, tien met twee herstellingen en de overige 46 met één herstelling. Ze worden vlot geholpen

door een enthousiast team van vrijwillige reparatiedeskundigen.

Zelf leren repareren

‘De reparaties zijn gratis, maar een vrijwillige bijdrage wordt op prijs gesteld’, zegt Thyssen. ‘De herstellingen worden zoveel mogelijk door de bezoekers zelf uitgevoerd. Zij krijgen instructies en advies van de herstell ers.’ De acht aanwezige naaisters

maken gebruik van hun eigen naaimachine om de herstellingen uit te voeren. Christiane vertelt dat ze een loszittende mouw aan een jas heeft genaaid, een losgekomen naad in een blouse heeft hersteld, en nu bezig is met het steken van een nieuwe rits. Voor haar is naaien een hobby. Ze vindt het verschrikkelijk dat er zoveel kleding met een klein manke ment wordt weggegooid. Met haar vrijwillige inzet in het Repair Café wil ze helpen om die verkwisting tegen te gaan.

Aan de herstelltafel van klein elektro is Patrick in zijn nopjes dat hij een radio weer aan de praat heeft gekregen, een defecte waterkoker en een stofzuiger heeft hersteld. Hij is beroepshalve elektro-mechanicus en maakt deel uit van het uitgebreide team van vrijwillige elektro-techniekers. Hij wijst erop dat de klant zelf moet zorgen voor nieuwe wisselstukken. Fietshersteller Luc noemt het herstellen van fietsen een uit de hand gelopen hobby. In zijn vrije tijd volgde hij een driejarige opleiding voor fietshersteller in het opleidingscentrum Syntra. De kleine reparaties zijn een kolffje naar zijn hand, zoals het versnellingsapparaat repareren, de remmen afstellen of een lekke band plakken. Soms maakt hij enkel een diagnose en adviseert hij de klant over het nodige herstel.

Kinderen en jongeren

Een blikvanger in een knus hoekje van het CC Strombeek is het Repair Café Kids dat samenwerkt met de vzw Boomerang. ‘Onze vereniging nodigt kinderen uit om kapot speelgoed mee te brengen en samen met een begeleider te repareren’, verduidelijkt Marcel. Hij vindt het belangrijk dat de kinderen zelf de handen uit de mouwen steken en een batterij leren meten, kapot speelgoed lijmen of van gerecycleerde stukken stof op een naaimachine iets nieuws maken. De amper 6-jarige Floris is onder begeleiding

aan het oefenen met een elektrische schroevendraaier. Hij hoopt dat het Repair Café zijn grote kraan kan herstellen. Floris voelt zich aangemoedigd door zijn ouders, die zelf nagenoeg alles tweedehands kopen.

Kinderen en jongeren zijn een speerpunt in de werking. Daarom worden er ook Repair Cafés georganiseerd in scholen, zoals op 4 mei in de gemeentelijke basisschool

“ Een echte trendbreuk zal er pas komen als de commerciële sector haar volle verantwoordelijkheid neemt.

De Negensprong. De begeleider gaat uit van wat de kinderen boeit, die enthousiast reageren wanneer ze moeiteloos hun Nintendo uit elkaar kunnen halen en herstellen.

Het recht op repareren

Jo Buelens, die van het herstellen van naaimachines zijn handelsmerk heeft gemaakt, is actief in de Vlaamse koepel Repair & Share. ‘In de koepel zijn een 200-tal Repair Cafés uit Vlaanderen vertegenwoordigd, waarvan vijf uit de Rand. Repair & Share is een

drukkingsgroep die opkomt voor het recht op repareren. We maken deel uit van de Europese en internationale beweging die op alle niveaus lobbyt om de wetgeving aan te passen, zodat fabrikanten wettelijk zouden worden verplicht om hun producten van een herstelbaarheidsindex te voorzien vergelijkbaar met de index inzake energieverbruik. Het Verenigd Koninkrijk heeft op dit vlak al een sterke traditie en ook in Frankrijk gebeurt hier rond veel onderzoek en wordt er voor grasmachines een dergelijke index opgelegd.

Positief is de groeiende interesse vanuit de privésector. Zo kun je online de IFIXIT toolkit bestellen, een set met gereedschap om zelf elektronische spullen te repareren. Een echte trendbreuk zal er immers pas komen als de commerciële sector haar volle verantwoordelijkheid neemt. Uiteraard blijft het belangrijk dat almaar meer consumenten bewust voor herstellen kiezen. Om de drempel van het Repair Café te verlagen, organiseren we in Grimbergen om de twee maanden een Repair Café, telkens op een andere locatie’, besluit Buelens. ●

f **Ontdek via de gemeentesites of lokale facebookpagina's van Repair Café de eerstvolgende afspraak in jouw buurt.**

FR Jeter? Surtout pas!

Le Repair Café Grimbergen donne une seconde vie à toutes sortes d'objets qui, autrement, finiraient inévitablement à la poubelle. Depuis deux ans, il existe également un Repair Café Kids qui apprend aux enfants à partir de 7 ans à démonter et à réparer des jouets. L'association flamande Repair & Share représente quelque 200 Repair Cafés de Flandre, dont cinq dans le Rand. Repair & Share est un groupe de pression qui défend le droit à la réparation. ‘Nous faisons partie du mouvement européen et international qui fait du lobbying à tous les niveaux pour adapter la législation afin que les fabricants soient légalement obligés de fournir pour leurs produits un indice de réparabilité comparable à l'indice de consommation d'énergie.’

Tuinprincipe 4

A pril is de beste maand van het jaar om waterplanten in de poel of vijver te brengen. Ze zijn nu het vlotst verkrijgbaar in de handel. En als je ze meteen te water laat in geschikte wilgentenen of gegalvaniseerde korven is de kans groot dat ze mooi aanslaan. In een waterpartij waar je veel leven in wil zien, is de soortenkeuze belangrijk. Ga voor de wilde soorten uit je regio in plaats van de sierplanten waar de natuur niet bij gebaat is wegens niet geschikt als voedsel- of waardplant voor talloze ongewervelden.

Om te beletten dat je ziekten meebrengt met de gekochte waterplanten zet je ze best een week apart en spoel je ze een paar keer af met regenwater. Laat ze goed uitlekken op het droge. Anders loop je het risico dat je ziektekiemen in de poel brengt, en dat is uiteraard niet de bedoeling. Ook het risico op het meebrengen van muggeneitjes of -larven is te groot als je ze van de winkel rechtstreeks in het water zet. Met het uitlekken, spoel je meteen de mogelijke problemen weg zodat je daar later geen omzien meer naar hebt.

De poel vullen met leidingwater is geen goed idee wegens te duur en niet geschikt. Regenwater is veruit de beste optie, en goedkoop. Om verzuring tegen te gaan, leg je best wat kalkzandstenen in het water die je bij aannemers of in de Gamma's en de Brico's van deze wereld voor een prikje kan kopen. Anders is het risico op verzuring te groot, en dat leidt al snel tot een verarmde leefgemeenschap.

Om uitdroging te voorkomen, is het aangewezen om een deel van het dakwater aan te sluiten op de poel of vijver. Als je eenzelfde dakoppervlakte neemt als de poel groot is, zit je gebeiteld. Dus op een poel van gemiddeld één meter diep en twintig vierkante meter groot sluit je een dakoppervlakte van twintig vierkante meter aan. Op het internet vind je informatie over de ideale profielen van zo'n poel, en hoe je hem eventueel isoleert met folie of kleimat als de bodem van het te droge type is. Water in de tuin brengt veel leven met zich mee. ●

TEKST Herman Dierickx - FOTO Helen Rowe

Talent uit eigen regio

Westrand danst

De Dag van de Dans komt er aan. Cultuurcentrum Westrand neemt er twee dagen voordien een voorschot op met een boeiende breakdance-voorstelling. De dag zelf presenteert het dans in het hele gebouw, en een *double bill* met danstalent uit de regio.

TEKST Michaël Bellon - FOTO Ozan Tezvaran

Eind april zet Westrand tot twee keer toe de deuren open voor professioneel werk van jonge dansers. Op de Dag van de Dans op 27 april komt het cultuurcentrum zelfs helemaal in beweging. Dansers nemen dan, onder leiding van danspedagoge Penelope Desloovere, verschillende plekken in en laten de bezoekers het gebouw op een heel andere manier beleven. De digitale talenten van Coderdojo zorgen voor een interactieve installatie waarbij dans en technologie samen smelten.

Hiernamaals

Daarnaast is er in de zaal een avondvullende *double bill* met jong talent uit eigen streek. Twee gloednieuwe voorstellingen voor de prijs van één. De eerste is een danssolo van de jonge Dilbeekse danseres en choreografe Bente Bulens, die al bijna heel haar leven danst en pas haar bachelor haalde aan PERA de School of Performing Arts GAU in Cyprus. Bente werkte nadien bij de Dansvitruine van Danspunt haar bachelorproef verder uit tot de solo *Beyond after*, die ons naar het hiernamaals brengt. Bulens: 'Ik ben begonnen met me in te beelden hoe mijn hiernamaals er zou kunnen uitzien. De solo is mijn reis en mijn aankomst in het leven na de dood. Een zoektocht naar de dingen die ik er graag zou terugvinden, en dan vooral de mensen die ik al heb verloren.'

Vormelijk begint de ontdekkingsreis bij Bulens vaak vanuit improvisatie, maar ze onderzoekt ook hoe bewegingen betekenis kunnen creëren. 'Ik heb voor het creëren

van de bewegingen gewerkt met wat ik me nog herinner van de personen die er niet meer zijn. Ik kom hen echter niet tegen op mijn reis, waardoor je ook frustratie of vermoeidheid bij mijn personage kan ontwaren.' Voor de muziek werkt Bulens samen met een bevriende muzikant uit Barcelona, YearsAstray. 'Het plaatje moet helemaal kloppen. Muziek kan het voor mij breken of maken.' Bulens is enthousiast om na haar lange afwezigheid uit België in Dilbeek te kunnen optreden. 'Hier heb ik zoveel jaren voor gestudeerd en dit is het eerste resultaat. Dan is het fijn dat ik dat nu aan mijn familie en vrienden kan tonen, en dan nog wel in de Westrand.'

Geen regen, geen bloemen

Het tweede deel van de *double bill* is de voorstelling *No Rain, No Flowers*, gedanst door vier jonge danseressen van het regioproject Springplank van de jeugd- en cultuurorganisaties in de regio Pajottenland & Zennevallei. Faye Cautaearts, Febe Kerckx, Mélanie Maus, Lenti Van Roy worden begeleid door choreografe Nina Plantefevé-Castryck, afkomstig uit Gooik, die studeerde aan de Koninklijke Balletschool Antwerpen en al danste met professionele internationale dansgezelschappen. De vier dansers kwamen uit een selectie en ontmoetten elkaar voor het eerst in het najaar. De klik was er meteen.

Nina: 'Ik vond het belangrijk om samen naar een thema te zoeken dat aansloot bij het dagelijkse leven van de dansers. Zo zijn

we beginnen praten over hoe snel het leven gaat, en aan welk tempo we bepaalde keuzes moeten maken, terwijl we daar misschien nog niet klaar voor zijn. De achterliggende vraag van *No Rain, No Flowers* is hoe je moet omgaan met die uitdagingen en moeilijkheden om uiteindelijk toch door te groeien. De titel drukt uit dat er zonder donkere periode ook geen sprake is van licht. Je moet soms door de regen om een bloem te worden en uit te groeien tot de persoon die je wil zijn.' Op de scène vertaalt zich dat op een abstractere manier in veel dans. 'Er is natuurlijk muziek en er zitten ook een paar teksten in, maar de focus ligt op gevarieerde en dynamische dans. De vier dansers zijn ook supergetalenteerd. Ik kon hen echt uitdagen en naar een volgend niveau brengen.'

Breakdance

Twee dagen voor deze *double bill*, op 25 april, is in Westrand de succesvoorstelling *Dress Code* te zien. De choreografie van Julien Carlier brengt op een geslaagde manier breakdance naar de theaterzaal. Vijf echte street-dancers doen op de scène wat ze op straat ook doen: zichzelf, elkaar en het publiek uitdagen, door hun talent te etaleren en met steeds straffere hoogstandjes elkaar de loef af te steken. Carlier en de cast van *Dress Code* komen uit de Brusselse hiphop-scene. ●

📍 www.dagvandedans.be;
instagram @bulensbente

DO – 25 APR – 20.30

Dress Code

Julien Carlier/Abis Company

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZA – 27 APR – 20.30

Westrand danst

Springplank Project/Bente Bulens

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

Het verkiezingsjaar volgens politicoloog Dave Sinardet

In een jaar boordevol verkiezingen kunnen we een gids gebruiken om het overzicht enigszins te bewaren. Professor politicologie Dave Sinardet maakt er een zaak van om met de hulp van data en onderzoek te kijken naar propaganda, perceptie en peilingen.

TEKST Michaël Bellon - FOTO Filip Claessens

Dave Sinardet is professor politieke wetenschappen aan de Vrije Universiteit Brussel. Hij doceert ook een Nederlandstalig vak aan de UCLouvain Saint-Louis-Bruxelles. Als expert in federalisme, nationalisme en Belgische politiek duikt hij vaak op in de media of op lezingen om deel te nemen aan het publieke debat. Zeker in een jaar waarin voor het eerst de verkiezingen voor alle bestuursniveaus plaatshebben: die voor de regionale, federale en Europese parlemen-ten op 9 juni en die voor de gemeente- en provincieraden op 13 oktober.

‘Ik heb het als academicus altijd belangrijk gevonden om deel te nemen aan het publieke debat, wij hebben ook een maatschappelijke verantwoordelijkheid’, zegt Sinardet in de aanloop naar zijn lezing in Asse. ‘Zeker in verkiezingstijd is het belangrijk dat mensen zo goed mogelijk geïnformeerd hun burgerrecht kunnen vervullen in het stembokje.’

Publiek debat

Het gaat Sinardet er niet om alle standpunten van alle partijen tot in de details uit te leggen, maar om mensen op een kritische manier naar onze politieke cultuur, ons politiek systeem en onze staatsstructuur te laten kijken zonder in antipolitiek te vervallen. ‘Tijdens een lezing heb ik daarvoor meer ruimte dan wanneer media mij bellen voor enkele quotes. De interactie met publiek kan ook voor mij leerrijk zijn om te horen wat er écht leeft. Want de feedback die we daarover via sociale media krijgen, is niet altijd even representatief. Een echte dialoog is interessanter dan online conversaties.’

De grote lijnen

Sinardet koppelt graag wat humor en entertainment aan de serieuze materie. De actualiteit kan zijdelings aan bod komen, maar de politicoloog kijkt het liefst naar de grote lijnen. In plaats van de cijfertjes van de

laatste opiniepeiling op te sommen, zal hij eerder ingaan op de dynamiek die peilingen van de kiesintenties kunnen teweegbrengen. ‘Ik sta inderdaad kritisch tegenover peilingen, omdat ze eerder realiteiten creëren dan reflecteren.’ Een ander onderwerp dat aan bod kan komen, is de vraag of een federale regering een meerderheid moet hebben in beide taalgroepen. ‘Uitspraken van sommige politici doen uitschijnen van wel, maar wet- telijk is het niet zo. De voorbije vijf decennia was het de helft van de tijd niet het geval. Op die geschiedenis ga ik dan wat in.’

Tijdens de lezing kan er discussie met het publiek ontstaan, maar dan op basis van feiten en onderzoek. ‘Wat zijn de thema’s waar de kiezers van wakker liggen? Verschillen Vlamingen en Franstaligen echt zo sterk van mening? Zijn we op weg naar een zevende staatsvorming? Moeten we nog meer bevoegdheden opsplitsen? Moeten we herfederaliseren? Moeten we misschien de gemeenschappen afschaffen? En hoe zat dat nu ook weer met die gemeenschappen en gewesten? Gezien mijn expertise heb ik ook veel aandacht voor onze federale staats-structuur en de nieuwe pistes tot hervorming die daarover circuleren.’

Samenvallen of niet?

Toch nog even over dat overvolle verkiezingsjaar. Was het nu net niet de bedoeling om de federale en regionale verkiezingen uit elkaar te houden zodat elk niveau een eigen kiesstrijd met de juiste thema’s krijgt, terwijl nu weer alles door elkaar dreigt te lopen? ‘In een federaal land is het inderdaad logischer dat elk bestuursniveau op zijn eigen merites wordt beoordeeld, met een aparte campagne. In België hebben we van 2003 tot 2014 al geëxperimenteerd met aparte regionale en federale verkiezingsmo-menten. Omdat we geen federale politieke partijen hebben, zijn de partijen bij elke

verkiezing dezelfde en zetten ze zelfs steeds weer dezelfde populaire politici in voor elke verkiezing. Daardoor raakten Vlaamse en federale dossiers, kandidaten en campagnes toen ook telkens vermengd. Dus het voordeel van echt onderscheiden campagnes had je niet terwijl de gespreide verkiezingen wel het nadeel hadden dat iedereen nog veel langer in verkiezingsmodus bleef zitten, en de stimulans om een langetermijnbeleid te voeren nog meer onder druk kwam.’

Wat Sinardet een groter probleem lijkt, is dat de Europese verkiezingen niet worden losgekoppeld, en op die manier wat ondergesneeuwd geraken. ‘Terwijl het Europese niveau alsmaar belangrijker wordt en een sterke impact heeft op de levens van mensen.’

De verkiezingen voor de gemeente en de provincie vallen dan weer wél op een ander moment in het najaar. Ook daarover valt heel wat te vertellen. ‘De nieuwe regeling schaft de opkomstplicht op gemeentelijk niveau af. En voortaan zal de kandidaat met de meeste voorkeurstemmen op de populairste lijst die tot de coalitie toetreedt automatisch burgemeester worden. Dat zijn bijzondere evoluties. In zowat alle landen zien we dat de mensen die niet meer gaan stemmen wanneer er geen opkomstplicht is, toch vaak mensen met een lagere opleiding, een lager inkomen of een migratieachtergrond zijn. De nieuwe regels rond de coalitievorming geven dan weer aanleiding tot samenwerkingen en kartels tussen partijen die op het eerste zicht soms wat tegennatuurlijk zijn, en vooral bedoeld lijken om aan de macht te blijven. Anderzijds is dat wel transparanter dan de geheime voorakkoorden van vroeger.’ Alweer voer voor discussie. ●

MA – 29 APR – 20.00

België quo vadis? Waarheen na 2024?

Dave Sinardet

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

De rivier die Tervuren zijn naam gaf

In het Kapucijnenbos ontspringt de Voer op ongeveer tachtig meter boven de zeespiegel. Na een tocht door Tervuren en Bertem mondt ze na 15 km in Leuven in de Dijle uit op zowat vierentwintig meter hoogte. Dit artikel neemt je mee van de bron tot aan de grens van de Vlaamse Rand.

TEKST Luc Vander Elst – FOTO Filip Claessens

De nederzetting die destijds ontstond op de plaats waar nu Tervuren ligt, lag bij de Voer of Ter Voer. Later evolueerde die naam naar Tervuren. Het geeft meteen aan hoe belangrijk de waterloop was en is voor de streek. Je zou het nu niet meer zeggen, maar de Voer was vroeger economisch heel belangrijk voor de regio.

De Voer begint aan haar tocht als een vrij onooglijke waterloop tussen het Kapucijnenbos en het Arboretum, maar al snel stoot je op de Voervijver, een moerassig landschap rond een waterpartij die stilaan aan het *verlanden* is, maar wel een belangrijke natuurlijke biotoop vormt. We lopen langs de Koninklijke Wandelweg en belanden in een deel van de Koninklijke Schenking. In 1900 schonk koning Leopold II een deel van zijn bezittingen aan de Belgische Staat: gronden, kastelen en gebouwen die hij had verworven. Vandaag worden ze beheerd door een autonome, openbare instelling met een eigen rechtspersoonlijkheid en financiering. Hier loopt de Voer door publiek domein, eigendom van de Koninklijke Schenking.

Ring rond Tervuren

Bij de Ringlaan loopt de Voer even over

privéterrein. De Ringlaan is een overgedimensioneerde betonbaan. Ze werd in de jaren 1960 aangelegd om het centrum van Tervuren autoluw te maken, maar het deel dat gepland was door de Voervijvers kon nooit worden aangelegd. Vermits het project niet werd afgewerkt en het zijn doel heeft gemist, is de Ringlaan vandaag een weg die schreeuwt om ontharding en een betere inkleding.

Vanaf de Lindeboomstraat loopt de Voer voort als een eerder smalle waterloop, geprangd tussen openbaar domein met een fiets- en wandelpad aan de ene kant en – al valt over smaken en kleuren niet te discussiëren – vrij rommelige privétuinen aan de andere kant. De beschoeiing moet hier voorkomen dat de Voer zou gaan meanderen. Hier en daar een betonnen privébrugje of een oversteek in ijzer, maar de onverzorgde indruk die de *Vlaamse koterij* doorgaans biedt, kan hier niet aan je aandacht ontsnappen. De gemeente heeft inspanningen gedaan om hier het landschappelijke beeld van de Voer te verbeteren, maar er blijft nog wat marge voor verbetering inzake esthetiek van deze restzone van tuinen. Ook de vijf meter brede strook, die normaal langs

beide oevers moet worden gevrijwaard om de waterloop te kunnen beheren, wordt niet overal even goed gerespecteerd.

Scavoiren

Wat verder zien we links van de Voer het kasteel Robiano. De eerste gebouwen hier werden *'t Hof over 't water* genoemd omdat Tervuren aan de andere kant van de Voer lag. Het kasteel lag dus over 't water. Kasteel Robiano is één van de oudste kasteeldomeinen van Tervuren. Tot begin de jaren 1990 vond je er een kindertehuis of kinderkolonie. Vanaf 1997 is SAS Institute, een Amerikaans softwarebedrijf, de eigenaar.

De Voer wurmt zich hier tussen de vier privévisvijvers door. Oorspronkelijk waren het vijf vijvers, die in Tervuren bekend staan als de *scavoiren*. De kasteelbewoners huurden die van de hertog om er karpers te kweken. De Voer was in deze omgeving ook vaak een inspiratiebron voor de realistische stijl van de schilders van de School van Tervuren op het einde van de 19e eeuw.

“ De open ruimte tussen de Voervallei en het Warandepark had een mooie ecologische openruimteverbinding kunnen zijn.

Bij de laatste van de scavoiren vinden we de kapel van de Heilige Rita, gebouwd in 1957. Nog merkwaardiger is de nabijgelegen Kelderkapel. Je vindt er een klein Mariapark met Lourdesgrot tussen de bomen. Voor de grot zie je een aantal zitbanken. Pastoor Mertens liet de grot met imitatierotsen aanleggen in 1878-1880 als onderdeel van de toenmalige pastoriëtuin. De Sint-Janspastorie zelf stamt uit het begin van de 17e eeuw. Het gebouw en de tuin zijn beschermd erfgoed. Zo komen we naadloos aan bij het Warandepark of het Park van Tervuren, waar de Voer langs de Panquinkazerne of het *hoefijzer*, en naast de Sint-Hubertuskapel ondergronds naar de vijvers loopt.

Ecologische verbinding

De open ruimte tussen de Voervallei en het

DE Der Fluss, der Tervuren seinen Namen gab

Im Kapucijnenbos entspringt die Voer etwa achtzig Meter über dem Meeresspiegel. Nachdem sie Tervuren und Bertem durchquert hat, mündet sie nach 15 km in Leuven auf einer Höhe von etwa vierundzwanzig Metern in die Dijle. In diesem Artikel nehmen wir Sie mit auf eine Entdeckungsreise von der Quelle bis zur Grenze des Vlaamse Rand. Seit der Inbetriebnahme der Kläranlage Tervuren im Jahr 2009 hat sich die Wasserqualität verbessert. Mit der Zeit können sich die Bedingungen nochmals deutlich verbessern. Die verbleibenden Engpässe des Flusses sind kartiert worden, und Ende 2017 haben mehrere Behörden eine gemeinsame Aktionsliste für die Voer verabschiedet.

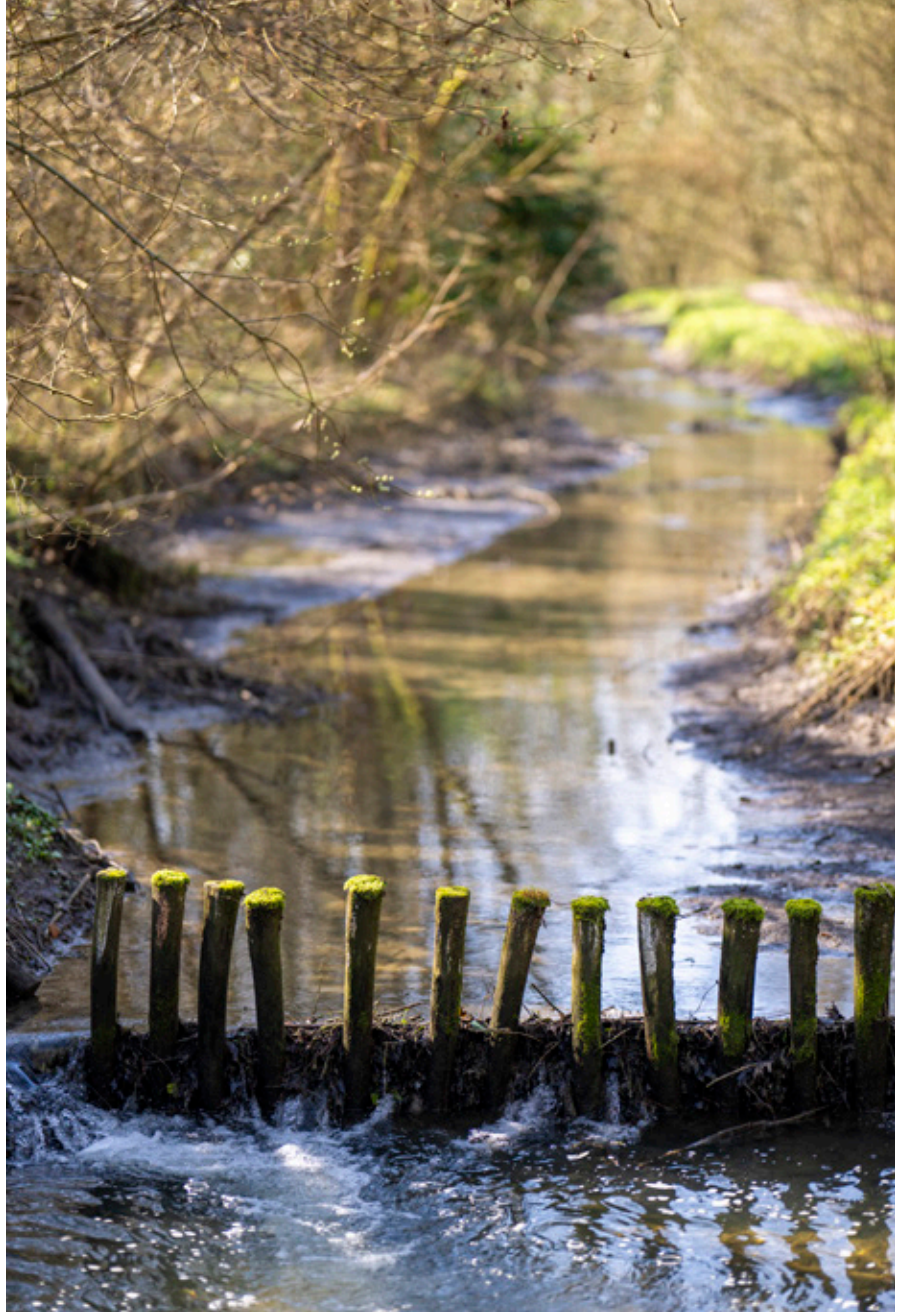
Warandepark had een mooie ecologische openruimteverbinding kunnen zijn tussen park en vallei, maar vandaag bouwt projectontwikkelaar Ion hier vier prestigieuze woonblokken. Een park met vijver ertussen, wellicht om het luxegevoel en *het adembenemend uitzicht* nog wat te accentueren, maar we hebben niet de indruk dat erover is nagedacht om de Voer hier haar plek aan de oppervlakte terug te geven.

In het Warandepark loopt de Voer door de bekende vijvers om bij de laatste, de Vossemvijver, opnieuw in eigen bedding over te gaan. In het park vinden we ook, wat in de volksmond bekendstaat als het *Spaans Huis*. Eigenlijk gaat het om de Gordaalmolen. Goordaal was meer dan een millennium geleden een gehucht van Tervuren. Waar de Voer zich vandaag in de vijvers verschuilt, leverde ze in de middeleeuwen de energie om de molen te doen draaien. In 2011 werd de molen gerestaureerd. Vandaag vind je er een horecazaak.

Na het Warandepark kun je de Voer te voet of met de fiets volgen langs het Voerwegje. De Voer zelf loopt even over privéterrein en komt dan onder een hek door het bos in. Vanaf hier krijgt ze de kans om voorzichtig te beginnen meanderen. De waterloop is er breder en het debiet wordt gevoed door grachtjes die aan elke kant in de Voer uitkomen. De rivier loopt door een vrij natuurlijke biotoop, vrij diep in de vallei en is bevrijd van haar keurslijf. Ze krijgt eindelijk flauwe, zacht hellende oevers. Hier heeft de provincie Vlaams-Brabant twee gecontroleerde overstromingsgebieden gerealiseerd: Reuveld en Twaalfapostelenbos. Bij een te hoge watertoevloed wordt het water er tijdelijk op een natuurlijke manier gestockeerd om het daarna gecontroleerd te laten wegstromen. Op die manier verhindert of vermindert men eventuele wateroverlast in lagergelegen gebieden.

In den Congo

Verderop loopt de Voer de dorpskern van Vossem voorbij met onder meer het iconische café In den Congo, dat in mei 2024 zijn 110-jarig bestaan viert en waar je nog altijd een authentieke sfeer kunt opsnuiten. Het deel tussen de Vossemvijver en de

⤴ De Voer

Dorpsstraat in Vossem wordt de volgende maanden opgewaardeerd tot een natuurlijke beekvallei, maar vanaf de omgeving van de Dorpsstraat zijn er nog verbetermogelijkheden. Hier kunnen we de Voer niet langer te voet of met de fiets volgen, want ook in de dorpskern van Vossem loopt ze in een strak pak tussen de achtertuinen door. Geen bewegingsruimte en vaak ingebed tussen hoge kasseien of betonnen muren. Een waterloop die te weinig ruimte krijgt, loopt sneller door naar lagergelegen gebieden en veroorzaakt daar meestal problemen. Zodra de Voer de woonkern van Vossem verlaat, krijgt ze ruimte en kan ze zelfs behoorlijk meanderen. Hier loopt de Voer tussen lintbebouwing en landbouwgebied door en vangt ze ook de erosie op.

Betere waterkwaliteit

Sinds de rioolwaterzuivering in Tervuren in 2009 van start ging, is de waterkwaliteit er op vooruitgegaan. Op termijn kan de toestand nog sterk verbeteren. De resterende

knelpunten van de rivier zijn in kaart gebracht en eind 2017 hebben verschillende overheden voor de Voer een gezamenlijke actielijst goedgekeurd.

Voor verbetering van de waterkwaliteit zetten ze vooral in op structuurherstel, vrije vismigratie en de aanpak van erosie. Het structuurherstel en de verbetering van de vismigratie geldt vooral voor het deel van de Voer buiten de Rand. Om de erosie te verminderen zijn er ook nog opties in Tervuren zelf. De vallei van de Voer snijdt diep door het Brabants leemplateau en dat is een belangrijk landbouwgebied. Door de combinatie van reliëf en leem is de vallei heel erosiegevoelig. Er zijn al heel wat erosieprojecten in uitvoering en heel wat landbouwers hebben beheerovereenkomsten om erosie te bestrijden afgesloten met de Vlaamse overheid. Er volgen ook nog enkele rioleringsprojecten. Een aandachtspunt blijven wel de woningen die hun rioolwater niet naar de riolering afvoeren, maar achterwaarts in de Voer lozen. ●

PODIUM

THEATER

ZA - 6 APR - 20.30

Body is stretched, holding one breath

Lien Thys & Tim Bogaert

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

13 EN 14 APR - 19.30

Dans op wandel

Nat Gras

Meise, GC De Muze van Meise, 02 892 24 40

DO - 18 APR - 20.00

Lubricant for Life

Woodman

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

DO - 18 APR - 20.30

De Miskenden

Lazarus/Stefaan Van Brabandt

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

VR - 19 APR - 20.30

Dwarskijker

De Roovers

Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

19 EN 20 APR - 20.30

Billy's Joy

Needcompany

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

ZA - 20 APR - 20.15

Loos

Dimitri Leue, Clara Cleymans e.a.

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

DO - 25 APR - 20.30

Rigoletto

Deschonecompagnie, Muziektheater

Transparant, Stefaan Degand e.a.

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DO - 25 APR - 20.30

Hamlet Hamletsson

Compagnie Lodewijk/Louis

Tervuren, CC De Warandepoort, 02 766 53 47

VR - 26 APR - 20.00

De zaak Shell

De Nieuwe Tijd

Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

KIDS

ZA - 2 APR - 14.00

Bim (+6j)

familiefilm

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

2 EN 3 APR - 11.00 EN 15.00

Loopneus (6m-4j)

Theater De Spiegel

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

WO - 3 APR - 15.00

Superkat Maurice

familiefilm

Wezembeek-Oppem, GC de Kam,

02 731 43 31

4 EN 5 APR - 9.30

Groene Genieën

Wetenschapsdagen

Sint-Pieters-Leeuw, Landhuis de Viron,

02 371 22 62

ZA - 6 APR - 19.00

Shenanigans (+6j)

Jam Shenanigans

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZO - 7 APR - 10.30

De legende van Samurai Henk (+8j)

familiefilm

Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

MA - 8 APR - 15.00

Kattenwaad in het museum (+6j)

familiefilm

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DI - 9 APR - 14.00

De grote speurtocht naar Kapitein Opa (+6j)

familiefilm

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DI - 9 APR - 15.00

Vogelvlucht (+5j)

familiefilm

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

Mos (+2j)

Sprookjes Enzo

VR - 12 APR - 15.00

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

ZO - 28 APR - 11.00 EN 15.00

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZA - 13 APR - 10.30, 13.30 EN 16.00

Plop en de knuffelbeer

Studio 100

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

13 EN 14 APR - 13.30 EN 16.00

Dans op wandel (+6j)

Nat Gras

Grimbergen, Lintbos,

02 263 03 43

Buitenspeeldag (17/4)

ZO - 14 APR - 15.00

Willen meten wat wij weten (+6j)

LAP

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

Buitenspeeldag

WO - 17 APR - 13.00

Wezembeek-Oppem, GC de Kam,

02 731 43 31

WO - 17 APR - 13.00

Drogenbos, Grote Baan 222,

02 333 05 70

WO - 17 APR - 13.00

Linkebeek, GC de Moelie,

02 380 77 51

WO - 17 APR - 13.30

Sint-Pieters-Leeuw, Wipweide,

02 371 22 62

ZO - 21 APR - 14.00

Beestenboel (+4j)

familiedag

Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

ZA - 27 APR - 10.00

Wandelparcous (6-12j)

Vitamine ok

Wemmel, Beverbos, 02 460 73 24

ZO - 28 APR - 10.30

Robot Dreams (+6j)

familiefilm

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

ZO - 28 APR - 10.30

Bam! (+4j)

Ultima Thule

Linkebeek, GC de Moelie,

02 380 77 51

ZO - 28 APR - 15.00

De vrouw die zich verslikte in haar ondergoed (+5j)

De Maan

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

HUMOR

WO - 3 APR - 20.00

Words. Beats. Jokes

Nuff' Said

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZO - 7 APR - 14.30 EN 20.30

De Poepa

Brussels Volkstejoeter

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

Bedankt om te komen

Jade Mintjens

DO - 11 APR - 20.30

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DO - 18 APR - 20.30

Tervuren, CC De Warandepoort,

02 766 53 47

VR - 12 APR - 20.30

Geen stem

Jan Jaap van der wal

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DO - 18 APR - 20.30

Smaad

Vincent Voeten

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

VR - 19 APR - 20.00

Zoiets verzin je niet

Piv Huvluf

Meise, GC De Muze van Meise, 02 892 24 40

VR – 19 APR – 20.30

Nen air de familie

Brussels Volkstejoëter

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DO – 25 APR – 20.30

Goe Genoeg

Amelie Albrecht

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

VR – 26 APR – 20.00

Liefde voor publiek

Sven De Leijer

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

LITERATUUR

VR – 19 APR – 20.30

Dit is Europa

Henrik Vos & Frans Grapperhaus

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DI – 23 APR – 19.00

De knikkers van Qadir

Qadir Nadery

Sint-Pieters-Leeuw, Landhuis de Viron, 02 371 22 62

ZO – 28 APR – 10.30

In de kast van.. Luc Nuyens

Dilbeek, Bibliotheek, 02 466 20 30

DANS

13 EN 14 APR – 19.30

Dans op schermwandering

Nat Gras

Meise, GC De Muze van Meise,

02 892 24 40

VR – 19 APR – 20.00

Infamous Offspring

Ultima Vez

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

VR – 19 APR – 20.15

James

Junior Ballet Antwerpen

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

ZA – 20 APR – 19.00

Invictus Dance dansshow

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

DO – 25 APR – 20.30

Dress Code

Julien Carlier/Abis Company

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZA – 27 APR – 14.00 EN 19.00

The Emojis of MoveZ

MoveZ

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

ZA – 27 APR – 20.30

Westrand danst

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZA – 27 APR – 15.00 EN 19.00

ZO – 28 APR – 13.00 EN 17.00

Jukebox

X-plosion Dance

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

MUZIEK

ZA – 13 APR – 20.00

Philippe Raskin & friends

Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

ZA – 13 APR – 20.15

Stéphane Galland & The Rhythm Hunters

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

ZO – 14 APR – 16.00

Amsterdams Andalusisch Orkest

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DI – 16 APR – 14.30

The Philips

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

WO – 17 APR – 20.30

Christos Barbas & Efren Lopez

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

WO – 17 APR – 20.30

Sara Correia

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DO – 18 APR – 20.30

Cooking with Knopfler (Dire Straits)

Bart Buls, David Piedfort e.a.

Sint-Genesius-Rode, GC de Boesdaalhoeve,

02 381 14 51

VR – 19 APR – 20.00

Tribute to The Eagles

The Eagles Legacy

Linkebeek, GC de Moelie, 02 380 77 51

Morgen beter

Cleymans & Van Geel

VR – 19 APR – 20.30

Tervuren, CC De Warandepoort,

02 766 53 47

ZA – 27 APR – 20.00

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

ZA – 20 APR – 20.30

Isbells

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZA – 20 APR – 20.30

Queen '50 years of Queen by Mother Mercury'

Tervuren, CC De Warandepoort,

02 766 53 47

ZO – 21 APR – 11.00

Alterne dreamfolk

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

DI – 23 APR – 20.00

Duo Kamar

Foyer do Mundo

Meise, GC De Muze van Meise,

02 892 24 40

DI – 23 APR – 20.30

Kwestie van DNA Margriet & Celien

Hoeilaart, GC Felix Sohie, 02 657 05 04

DO – 25 APR – 20.30

Tribute to Duke Ellington

Jean-Luc Pappi Quartet & Frajill

Hoeilaart, GC Felix Sohie,

02 657 05 04

VR – 26 APR – 20.00

Looking Within

Brussels Jazz Orchestra

& Philippe Thuriot

Zaventem, Sint-Martinuskerk,

02 307 72 72

VR – 26 APR – 20.30

I have a dreamtour.

50j Waterloo

ABBA4U

Sint-Genesius-Rode,

GC de Boesdaalhoeve, 02 381 14 51

ZA – 27 APR – DEUREN 15.00/

FESTIVAL 16.00

Soundbakfestival

Dag van de Lokale Helden

Wemmel, GC de Zandloper,

02 460 73 24

ZA – 27 APR – 18.00

Storm II

Captain Kaiser, RONKER, DAMMIT e.a.

Grimbergen, CC Strombeek,

02 263 03 43

ZA – 27 APR – 20.00

VVZ-Band Nieuwenrode met Günther Neefs

Meise, GC De Muze van Meise,

02 892 24 40

ZA – 27 APR – 20.00

A Happy Rhythm Comedy Again

AkroPercu

Wezembeek-Oppem, GC de Kam,

02 731 43 31

ZA – 27 APR – 20.00

Barbara Dex & Overijse Concert Band

Jesus-Eik, GC de Bosuil,

02 657 31 79

ZO – 28 APR – 11.00

Nero's muzikanten aperitiefconcert

Hoeilaart, GC Felix Sohie,

02 657 05 04

FILM

DI – 2 APR – 20.30

May December

Grimbergen, CC Strombeek,

02 263 03 43

DI – 2 APR – 20.30

Golda

Dilbeek, CC Westrand,

02 466 20 30

WO – 3 APR – 20.00

The Old Oak

Tervuren, CC De Warandepoort,

02 766 53 47

🎧 The Boy and the Heron (14/4 en 16/4)

Holy Rosita**WO - 3 APR - 20.00**

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

DI - 9 APR - 20.30

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

ZO - 14 APR - 20.00

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

DI - 16 APR - 20.30

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZO - 7 APR - 20.00**Daaaaaali!**

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

Wonka**WO - 10 APR - 14.00 EN 20.30**

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

WO - 10 APR - 15.00

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

WO - 17 APR - 20.00

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZO - 21 APR - 17.00

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

The Boy and the Heron**ZO - 14 APR - 10.30**Tervuren, CC De Warandepoort,
02 766 53 47**DI - 16 APR - 20.00**

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

MA - 15 APR - 20.30**Human Forever**

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DI - 16 APR - 20.00**Le fabuleux destin
d'Amélie Poulain**Tervuren, CC De Warandepoort,
02 766 53 47**DI - 16 APR - 20.30****The Zone of Interest**

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DO - 18 APR - 15.00 EN 20.00**Het smelt**Wezembeek-Oppem, GC de Kam,
02 731 43 31**DO - 18 APR - 19.45****Romeo + Juliet**Meise, GC De Muze van Meise,
02 892 24 40**VR - 19 APR - 14.00 EN 20.30****H4z4rd (+12j)**

Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

ZO - 21 APR - 20.00**Napoleon**

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

MA - 22 APR - 20.30**Thank God for the Gift**

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DI - 23 APR - 20.00**20.000 especies de abejas**

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

DI - 23 APR - 20.30**Monster**

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DI - 23 APR - 20.30**The Last Front**

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

WO - 24 APR - 20.00**Winter Break**

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZO - 28 APR - 20.00**Skunk**

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

DI - 30 APR - 20.00**Perfect Days**

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

DI - 30 APR - 20.30**Das Lehrerzimmer**

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

EXPO**TOT 13 APR****Roel Van Leuven. Soul Fuel**

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

TOT 14 APR**Atelier Jeroen Du Bois.
Overzichtstentoonstelling**

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

15 APR TOT 4 MEI**Isabella Theys. Schilderijen**

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

18 APR TOT 26 MEI**De kunst van het zien****Vrienden van de fotografie**

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

20 APR TOT 17 JUL**Barbara Debeuckelaere. Om**

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

TOT 29 APR**Christian Clauwers.
Awareness, A Matter of Time**Wemmel, GC de Zandloper,
02 460 73 24**TOT 30 APR****Tom Vermeir. Schilderijen****Kam kiest voor Kunst**Wezembeek-Oppem, cafetaria GC de Kam,
02 731 43 31**TOT 18 MEI****Myrthe van der Mark. Girl
lives in the village. Sculptress.
If you must know**Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43**TOT 18 MEI****Louisa Gagliardi. Deep Breaths**Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43**TOT 21 JUN****Chantal Akerman. Travelling**Brussel, Bozar,
www.bozar.be**TOT 23 JUN****James Ensor. Maestro**Brussel, Bozar,
www.bozar.be**TOT 8 SEP****Futuromarannia.****Ukraine & Avant-Garde**Drogenbos, Felix Art & Eco Museum,
02 377 57 22**TOT 3 NOV****Rebelse echo's**Gaasbeek, Kasteel van Gaasbeek,
www.kasteelvangasbeek.be**OPSTAP****DO - 4 APR - 14.00****Laat je betoveren door
het domein Solvay**Terhulpen, parking domein Solvay,
www.ngz.be**ZO - 14 APR - 14.00****Schone Eik wandeling**

Hoeilaart, Bosmuseum, www.ngz.be

ZA - 27 APR - 14.00**Kruidenwandeling**

Hoeilaart, GC Felix Sohie, 02 657 05 04

VARIA**Repair Café****ZA - 13 APR - 14.00**Humbeek, POC,
info@repaircafegrimbergen.be**ZO - 14 APR - 14.00**

Wezembeek-Oppem, GC de Kam, 02 731 43 31

ZO - 21 APR - 14.00

Linkebeek, GC de Moelie, 02 380 77 51

ZO - 28 APR - 14.00

Kraainem, feestzaal Agora, 02 721 28 06

DI - 16 APR - 14.00**Dag vreemde man****Theater van A tot Z**

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

DI - 16 APR - 20.00**Hilde Cassimons****& Karen Vande Wiele****Duurzame dinsdag**

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

WO - 17 APR - 20.00**Libië****Guido Vervoort**

Meise, GC De Muze van Meise, 02 892 24 40

DI - 23 APR - 20.00**Expo 58 en de geschiedenis
van het Atomium**Tervuren, De Zevenster,
heemkundetervuren@gmail.com**ZA - 27 APR - 18.30****Uprising Stage****concert, expo, spoken word, dj, dance &
performance**

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

MA - 29 APR - 20.00**België quo vadis?****Waarheen na 2024?****Dave Sinardet**

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

 Christian Clauwers. Awareness, A Matter of Time (tot 29/4)

Hamlet voor opspelende hormonen

Met *Hamlet Hamletsson* maakte het Antwerpse muziektheatergezelschap Compagnie Lodewijk/Louis een voorstelling op maat van opgroeiende pubers. Dat betekent: inclusief scheldproza en techno, maar ook met aandacht voor de sociale druk en mentale kwetsbaarheid waarmee Shakespeare zijn hoofdpersoon opzadelde.

TEKST Tom Peeters - FOTO Monday Agbonzee Jr.

Wij hebben al een paar voorstellingen van Shakespeare bewerkt voor tieners omdat we voelen dat zijn verhalen hen heel hard aanspreken', zegt Yves De Pauw (45) van Compagnie Lodewijk/Louis. 'Check de series die ze kijken', beaamt Iris Van Cauwenberghe (50). 'Game of Thrones is met al zijn epiek toch pure Shakespeare?' De Pauw wil pubers, die tijdens een schoolvoorstelling vaak voor het eerst een theater zien, buiten laten komen met het gevoel *Amai! Is dit ook theater? Dat had ik niet verwacht!* Ze denken dat die zogezegd oubollige klassiekers hen niets te vertellen hebben, net zoals al die Griekse tragedies. Die gaan toch altijd over broedermoord of kinderen die wraak nemen op hun ouders? Maar draaien ook de films van Tarantino daar niet om?

Lodewijk/Louis fixeert zich in *Hamlet Hamletsson* niet op wraak, maar op de psychologische kwetsbaarheid van kroonprins Hamlet, die door de moord op zijn vader, de koning van Denemarken, plots een immense verantwoordelijkheid in zijn schoot geworpen krijgt. 'We tonen de mentale worsteling die daarop volgt. Hamlet begint zich net als elke tiener af te vragen wie hij is en wil zijn. Vanuit dat uitgangspunt hebben we de originele vijf uur gereduceerd tot een voorstelling van tachtig minuten.'

Gabbervikingen

Dat de verwachtingen van zijn vader immens groot waren, is niet onlogisch voor een koning. De analogie met de druk die de maatschappij jongeren vandaag oplegt, is bewust. 'Maar wie zegt dat Hamlet zich die druk niet verbeeldt, want ze wordt hem ingefluisterd door een geest', vervolgt De Pauw, refererend naar hoe jonge

mensen met al hun sociale media ook zichzelf veel druk opleggen. Samen met Van Cauwenberghe, die voor de kostuums zorgt, en Hanne Torfs, die de muziek maakt, is het bij Compagnie Lodewijk/Louis altijd een zoektocht naar hoe brutaal ze moeten zijn om met de oude meesters jonge mensen te kunnen inspireren.

Deze rock-'n-rollversie van Hamlet heeft het over *piemeldier* als de kroonprins spreekt over zijn oom die eerst zijn vader vermoordde om het daarna aan te leggen met zijn moeder of *slettenma*. Het valt de theatermakers op hoe heftig het jeugdige publiek daarop reageert. De Pauw: 'Hamlet noemt zijn moeder een hoer, maar wat wil je? Zijn vader ligt nog maar net onder de grond of ze trouwt al met zijn broer. 'Zoiets doe je toch niet? Als mijn ouders zoiets zouden doen, zien ze mij niet graag', zie je de jongeren denken. Ze nemen wat ze zien vaak persoonlijk. Waarom moet er per se iemand bijkomen in ons gezin? Hun reactie kan luidruchtig of baldadig zijn, maar als je als acteur voelt dat het te maken heeft met de inhoud van het stuk, dan wil dat zeggen dat je goed bezig bent.'

'De luide gabber-achtige techno, die contrasteert met polyfone muziek, heeft het voordeel dat iedereen direct wakker is', zegt Van Cauwenberghe, die voor haar kostuums vertrok vanuit de Vikingen. 'Er is leder en latex en de mannen hebben baarden met kraaltjes. Eerst was ik van plan die ros te laten schilderen, maar dat bleek niet zo evident. (*lacht*) Claudius, die ondanks de moord op Hamlets vader, een zacht karakter heeft, heb ik hakken aangedaan. Hij heeft een vrouwelijk kantje en sluit daarmee paradoxaal genoeg aan bij de poëzie die in Hamlet zit.'

Groepsdynamiek

Compagnie Lodewijk/Louis ontstond in 2006 nadat De Pauw en Van Cauwenberghe elkaar hadden leren kennen in de entourage van de Brusselse theatermaker Jan Decorte, die hen als jonge acteurs kansen bood. Ze speelden allebei mee in *Cirque Danton* (2002) en op een avond waarop Van Cauwenberghe iets te veel gedronken stelde Yves haar voor een gezelschap te beginnen. 'Onze eerste voorstellingen waren heel edgy en ongefilterd', blikt hij terug. 'We waren misschien niet het meest publieksvriendelijke gezelschap, maar dat was nodig om een eigen stem te vinden. Later is Hanne erbij gekomen. Eigenlijk zijn we net als Jan op zoek naar groepsdynamiek om vrijheid te creëren. Er zijn theatermakers die overal en altijd hun eigen ding willen doen. Wij zoeken liever uit hoe iets vanuit een groep kan ontstaan. Voor de voorstelling hebben we voor het eerst audities georganiseerd, precies omdat we voor Hamlet met studenten en dus jongere acteurs wilden werken.'

In zekere zin maakt *Hamlet Hamletsson* voor de twee oprichters een cirkel rond. 'Jan was destijds ook op zoek naar jongere acteurs om mee te werken', besluit Van Cauwenberghe. 'Omdat we meteen betrokken werden en zelfs een stem kregen bij audities merkten we dat hij bij het samenstellen van een groep steeds oog had voor de dynamiek, omdat hij wist hoe kwetsbaar een groep kan zijn. Daar hebben we veel van opgestoken.' ●

DO - 25 APR - 20.30

Hamlet Hamletsson
Compagnie Lodewijk/Louis

Tervuren, CC De Warandepoort, 02 766 53 47

FAVORIETEN VAN

Jon Echanove

MOOISTE PLEK

IN SPANJE

Ciudad de los Poetas, een wijk in Madrid.

FAVORIET GERECHT

Macaroni à la papa met paprika en chorizo.

MOOISTE

HERINNERING

AAN SPANJE

Bilbao, de stad van mijn favoriete tante.

te praten. Kortom, wij waren een *match*. Natuurlijk zijn er verschillen tussen ons, maar we creëren ruimte waar wij van mening kunnen verschillen zonder dat het een bedreiging vormt. Door er open over te praten, groeien wij zelfs meer naar elkaar toe.'

Levensvragen

De voorbije jaren zette Echanova zijn eerste stappen als auteur. Zijn eerste boek *The Angle to Happiness* vertelt het verhaal van een man die zijn vertrouwde wereld achter zich laat en zo zichzelf en de liefde vindt. Wat drijft jou om naast jouw drukke professionele leven nog te schrijven? 'Met mijn boeken wil ik uitdrukken wat het betekent om mens te zijn. Misschien breng ik wel de verhalen die ik vroeger zelf had willen horen?' Al op 16 jaar was hij bezig met allerlei levensvragen. 'Ik had het geluk op te groeien in een omgeving met allerlei boeken over psychotherapie. Het werk van Nossraat Peseschkian boeide me enorm. Hij is de grondlegger van de Positieve Psychotherapie, een therapie die vertrekt vanuit de positieve eigenschappen van een persoon. Wat er is, mag er zijn. Ook als je je niet goed voelt, is het oké om dat gevoel toe te laten, want het wijst op een nood. Het (h)erkennen van die nood is het begin van een herstelproces.'

Paciencia, que es la madre de la ciencia.

Of: Geduld is de moeder van het weten. Het is een uitdrukking die hem nauw aan het hart ligt en die hij aan zijn twee kinderen Juno (11) en Loek (6) wil meegeven. 'Mensen zijn wezens in wording. Je wil dat groeiproces vooral de tijd geven. Wat hebben zij nodig om als mens te groeien? Een essentiële vraag die belangrijker is dan al de verwachtingen die wij op onze kinderen projecteren. Waarom willen wij per se dat ze uitzonderlijk goed zijn in iets en succes hebben?'

Ben je bezorgd over de wereld waarin jouw kinderen opgroeien? 'Ik zie een wereld in volle transitie. Er ontstaan nieuwe machtsblokken. Ook de sociale media en artificiële intelligentie zorgen voor grote verschuivingen. Tot wat dat precies zal leiden, weet ik niet. Wat ik wel weet, is dat het leven heel kort is. Daarom: vergeet niet te leven.' ●

Wat er is, mag er zijn

'Toen ik twintig jaar geleden voor het eerst vanuit mijn appartement in Brussel het oranje avondlicht zag, wist ik dat België mijn thuisland zou blijven', zegt Jon Echanove uit Tervuren.

TEKST Nathalie Dirix - FOTO Filip Claessens

Tot 2004 leefde Echanova in Madrid. Het was zijn job bij de European Committee for Standardisation die hem naar Brussel bracht. 'Ik was meteen weg van de bescheiden Belgische mentaliteit. In dit land gebeuren zoveel positieve dingen zonder dat daar grote nationalistische gevoelens aan gekoppeld worden. Die discretie beviel mij, samen met de openheid en diversiteit die zo typisch zijn voor Brussel.'

Wanneer verschillen verrijken

Vandaag woont hij met zijn vrouw Ahua en hun twee kinderen in hartje Tervuren. In 2005 leerden zij elkaar kennen op een conferentie in Shanghai. 'Wij waren beide vrijgezel en stonden open voor een nieuwe relatie. Wij waren nieuwsgierig naar elkaars cultuur. Ahua's optimisme gaf mij vanaf het eerste moment energie. Zij was aangetrokken door mijn open manier om over gevoelens

EN Drink deeply from the well of life

'The first time I witnessed the orange glow of dusk from my Brussels apartment, 20 years ago, I realised Belgium would forever be my home,' says Jon Echanove from Tervuren. Taking his first steps as an author in recent years, Echanove's debut novel chronicles the story of a man who forsakes his familiar world and ultimately discovers both self-discovery and love. Are you concerned about the world your children are growing up in? 'I see a world in transition, where new power blocs are emerging and social media and artificial intelligence are driving significant shifts. The future is uncertain, but life is short. So, always remember to live life to the fullest!'